M. T. B. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Ref. / Ser. 471

Title: Ashvalyan Shrauta Sutra

Uttarashatcka

[illegible]

471

आश्वलायनश्रौतसूत्र - उत्तर षटक.

Āshvalāyana Shrauta Sutra	Title
Uttara Shatka	Author
	Editor
	Year, Vols.
471	Publisher
	Remarks

471

।इदमाश्वलायनश्रौतसूत्रोत्तरषट्कप्रारंभोयं [redacted]ोरस्तु श्रीः ॥

श्रौत॰ वृ॰ श्रीगणेशायनमः ॐ ॥ सूत्राणामुक्तादीक्षोपसदएतेनाङ्कास्तुत्यानिपातरनुवाकाद्यदवसानीर्यानान्यंतत्रानिषत्नीसंयाजोनानीत
१ राणिइआधारानंसरव्यविंसतंनेतोत्य एव धृवाः शस्त्राणामानानाः स्तकोन्यवस्तकेस्थानेषुहानिषुदेवनेनव्यवस्थास्तवाः प्रउगसकीहगण
श्रुतायमानन्हपाणांप्रथमादङ्कं प्रवर्तते आश्यासातिपिषत्तिकउत्तमेशस्त्रे परिधानीयायाउत्तमेवचनउत्तमं चतुरक्षरं हिंकाराणुयाहूनि
यादिश्रुत्यमनुवाजिनंदेवछन्तमितिनादृियमश्रुनिषेन्यस्तकेनोजातवेदसमन्वामसामभित्याग्निमारुतेजातवेदस्यानामारंभणीयाः पयो
सान्केद्वेताहरेहः शस्यानीतिहोत्रकद्वितीयादृष्वेतानिसर्वाणिसर्वत्रान्यत्राह्नउत्तमाह्नकेल्पिकान्यग्निष्टोमहगणमध्यमतोग्निष्टोमायनेषुवा
न्यान्यास्यासितानिपेषाभ्यामित्यिकोत्सोविकृतातद्गुणभावान्नित्यानिहोतुरितिगोतमः संधानाद्यानुवक्त्रत्वात्स्युनशब्दत्वाञ्चहोत्रकाणामपिना
णामारिनित्यत्वान्सत्रथमान्वयुस्यप्रगाथस्तत्वसंस्तोगमर्धकालिकंतावदुद्धृत १ चतुर्विंशेहाताःडानिष्टस्याज्यमानोमित्रावरुणमभिवत्रं
हवाकाहेमित्रंकुवेभृतंदृह्मयंवांमित्रावरुणापुरूहूणानिध्यास्तिनवतिवांसुरउदितइतिषकहरूणोत्रियामित्रावरुणस्यायाहिसुषुमाहिन्द्रइंद्रमिन्द्र
थिनाह्वहृदिंद्रणामंहिहव्यसआरहस्वधामनिनित्यस्काद्वचेदादधीचोअसच्छाभिरुतिद्यन्नोजिसासदभिंधिविश्वाअपद्विषइतिब्राह्मणाच्छंसिन
इन्द्राग्नीआगतंसुतमिंद्रअग्नानमोबृहन्तौकुवयोरिदमियवामस्यमन्मनइंद्राग्नीपुरामिमयज्ञस्यहिस्थस्त्विजात्यछोकवाकस्यतेषायस्मि शाव
१

नेकवीरन्तत्सुस्तोत्रियोयस्मिन्नुच्छ्रः सानुरूपस्तकस्तोत्रियग्रहः सम्यान्यानंतरः सोनुरूपानेनस्रर्वाहगणाः षडहावेकाहिकस्तथासत्यंत्वयेनोधूमसुरूपस्य
सजुनीतीनोवरुणः इंद्रंवोविश्वतस्परियत्सामआस्कनतरइत्यारंभणीयाः शस्त्रात्स्वान्स्वापरिशिष्टानावपस्यंचतुर्विंशमहाव्रतमाभातिद्विरात्रिद्विषु
केकसर्वस्तोमसर्वपृष्ठेषुचार्धमावापाल्पतिवांसुरउदितत्वंतरिक्षमतिरच्छावाकस्यः स्वन्वतइतिननाः पर्यासामलवमैत्रावरुणस्यषडहस्तो
त्रियउत्तमस्यपर्यासस्तह्वेतनमन्यंपूर्वस्यस्थानेकुर्वन्तोन्यत्रापिसंनिपातेनतत्त्वंसूक्तेवानंतर्हितमकामनहिः शंसन्महावात्सामिदंवेछुमइषेमनुरूप
भ्यआरंभणीयाभ्यावानाभाकांस्तत्रचानावपेरन्नायत्रीकारसक्षः पारिषस्वैषजइतिमैत्रावरुणायः ककुभानिधारयइतिवाषूवउषद्धोपमानयइतिब्रा
ह्मणाच्छंसीनान्हिमध्यंभराणामित्यच्छावाकः २ मरुत्वतीयप्रउगब्रह्मणस्पतिरुद्रिष्टब्रह्मणस्पतइतिब्राह्मणस्पत्यावावपतेपूर्वानित्याद्दहृदिं
द्रायगायतनरोद्धिः सहसामरथमितिमरुत्वतीयाऊर्ध्वनित्यात्ककयाशुभाभतिचमरुत्वतीयपुरस्तात्सूक्तस्यशंसदेवस्थिनान्प्रगाथान्प्रच्यामिवसुयार
न्वदेह्यनशुनरावर्तमयुरकेकेवोत्लणस्यत्यानृणामेवंमरुत्वतीयानांकृत्वइंद्रनिहवाधाय्यास्त्रेबृहत्पृष्ठेरथंतरंवीरतयारक्षिमाणस्यशानिशंसेद्धरूपवं
गालेशाकुरेरथनानीवशव्यस्तोत्रियायोन्याधंसोस्तासोनिधानमन्वहतान्यकुर्वंसामप्रगाथान्नुस्तारयंतरस्यास्तयंस्थाववृजनइतिबृहतइंद्रत्रियावृश
रणोत्विमिंद्रघनेविनिषुमाश्रुत्वावाघतेभनतिसदिपदउपसदस्याद्विपदामिंद्रमिंहवतानतयइनीनरपांपृष्ठ्यस्यैवेकमन्वहंनदिरामविरपुरस्तात्सूक्ते

सौ॰ सू॰ २

२

मारासमदुस्थपावंबमसास्थांनरानिगृभ्यान्भद्रयंतिनिवनन्युनिस्यामस्स्तः पाउशिपात्र्यासस्रिणः ३ हरिंकृणोकपानश्चित्रआमुसनेसा
त्वेनेकस्यामोविदन्यद्दिशंमतयत्रिष्टुत्वोजनाइमइमिस्मात्रियानुरूपामत्रावरुणस्यनेवादस्मनृनीपहंनत्वायामिस्कवयेमश्वि प्रवस्माधमवसस्रेकतेऽ
त्वनेकस्यामोविदन्यदिशंमतयत्रिष्टुत्वोजनाइमइमिस्माअभिभुलतंनरेनमिडंओरवीस्मियाइंदपुत्रभासरेइत्येकाहरदामदायुगाइघमरमदहिनारु
गाधसंवपयंद्वानास्करतावेतेःकेंदेवेत्स्कनेसवोनिप्याःपृतनाअभिसस्तयादुत्यदर्शनेवपुरुइत्यमधुमतमास्मभिदंपत्नीनिधुत्वमिंदपशाअर्नाद
रिःमंत्रपके लकृत्वयेनशुभ्रितमन्यकतयत्र्यायंनइनमृयंवृणमहाअसिमरूयादुत्यदर्शनंवपुरुइत्यमधुमनमास्मभिदंपत्नीनिधुत्वमिंदपशाअर्नादि
केचुंनअभ्ररेंदृत्येषुनआभरामसहस्रमारानंभमत्वास्सरउंदितडनिब्रामहृणणंहंसिनस्तरामिवीविरहस्मनरणिरिनिमिषासजित्वामिदंध्यानराय
यमनसिदध्यायोसाजानश्रेणीनांयःसत्राहाविचर्षणिःसाटारिस्थाविषवृतेइत्थाहिसामइस्मदवसेयदिद्रांदसीअवयत्वंशतक्रतोनकिएकमेपानराम
त्वाब्रह्मनोअद्ययउउश्ययंअपाविक्सआधृवस्यपुत्रवसाकदावनक्करीरमिकदाचनप्रपुत्रमियनइंद्रत्यामहेयथागोराअपाकृतंयदिंद्रप्रागपापुरस्यथागोराअ
पाकृनेमित्यत्राकस्यनाहित्यानुरूपाणांयश्चेनुरूपस्तवीरन्तानित्रियानुरूपकश्चस्मात्रियानुरूपस्यःकसमिंद्रवावसेकनव्योअतसीनां करेन्वस्यतः
पाकृतेमित्यत्राकस्यस्तोत्रियानुरूपाणांयश्चेनुरूपस्तवीरन्तानित्रिकहान्तब्रह्मयुजासुनज्मुरुनोलोकमनुनेतिविद्वानितिकहाङ्ग्आरंभणीयाकर्चमारंसवी शिव २
नमितिकेहुंतःप्रगाथाअपप्रागइइविश्वांभमित्रोब्रह्मणानब्रह्मयुजासुनज्मुरुनोलोकमनुनेतिविद्वानितिकहाङ्गिरीतीनावहीनसरकेआसस्योयांनित्यहीनसंके द्वितीयमेत्रावरुणाउदुब्रह्माणय २
याभ्यःसंधीहृतानइत्याहरहःशस्यमैत्रावरुणोस्मामइदुप्रनवसशासदूक्तिरितिनावहीनस्रकेआसस्योयांनित्यहीनसंके द्वितीयमेत्रावरुणाउदुब्रह्माणय

भितेपेतीनरावहरहःशस्यमैत्रंमाताइत्यंतपुत्तममहीनस्क्तानिषुकहस्मात्रियानावपत्नुतुंदुत्यांदवःसविताहिरण्ययेतितिस्रस्राहिद्यावापृथिवीयस्त्यधेरथ्यमि
निवेश्यहृचेपृस्सस्यृष्टाविसेशरद्वीययज्ञनेवर्धनेत्याग्निमारुतमग्निहोमइदंमहरुक्ष्यावा ४ अभिक्रवपश्याहानिरथंनरपृष्ठान्ययुज्ञामिवृहत्पृष्ठानीतराणि
तृतीयारिपृष्ठस्यानहंद्वितीयानिवरूपवेराजरग्राकरेवतानितषोयथास्थानेक्रियायांथानीःशंसेतसर्वत्राःस्वयोनिभावन्यत्राश्विनायज्ञायज्ञीयस्यत्वेक्रियमाणस्या
पिमानुरूपायानिंस्यावहांशंसेदृध्यमितरस्यानुरूपाहोत्रकाःपरिशिष्टानांचापानुहृत्यमित्रेवयंहुवामहेमित्रंहुवेपूतदक्षमयंवामित्रावरुणानोमित्रावरुणानित्स्वाःप्रशोमि
वायनितत्तुर्थाद्वितीयमुद्दृत्स्वभिनयावरुणायारितिषद्धाध्येष्ठिरदास्यनितिस्राभिनस्यस्वपीयटनइतिवतस्राभ्यायत्रिहितेविशाद्इतिवारुणमतस्यन्तमाधपतमंत्राव
रुणानित्यादृधिकेसोमकोरणात्यंनमसद्रानवेकविंशद्वादशचतुर्विंशपंचदशत्रिणवएकविंशतिंनयाश्चिंशद्वीद्वात्रिंशतंचतुश्चत्वारिंशद्द्विंशनमप्रत्याचत्वारिंशएका
त्रीयसीवैकाहप्रकृत्ययमीवीनारंसणीयानपर्यासाअत्याअहाहिकास्तवाःपर्यासस्थानिपुवाह्मणाहंसिनःस्वपकतुमतयद्गतिषहूक्तान्यावापकोमेत्रावरुणाने
हेग्नीइंद्राग्नीआगतंनोऊवेयर्योरिदमितिनवइयंवामस्यमन्मइत्येकादशयज्ञस्यहिसइत्यक्तावाकेस्यायांलिंद्राचमोइतिमरुत्वतीयमाजइंद्रइतिनिकेवल्येप्रथमस्याभि
कविकस्यमध्यंदिनइत्येकएतनशस्त्रुश्रयमीयादेहीनसूक्तस्थानएवात्वामिंद्रयजूइंद्रःकृथामहामिंद्रःपर्भिद्वएकइधेस्त्रिसप्तगइमामृधिसंसितात्वाशासहदृक्तिरितिसंप
नाएकैकस्यत्रयस्त्रयस्त्रमरुत्वतीयेयुंजतमनइहहद्विनिवतस्वादेवानुमइतिवैश्वदेवं ५ द्वितीयस्यचतुर्विंशेनाज्यंवायोयेनेसहस्रिणाइतिद्वितीआःसो

स॰श्रौ॰ १ मासआगहीत्येकोभादेवादिविसरशनिदिष्टुक्स्याद्यगवाशिरइत्यकाऽयंवांमिचावरुणेनिपंवत्त्गागात्समदंपुउगमित्यत्तदोनसत्तविश्वानरस्यवस्मतिमिदंइन्मीम
३ पाएकइतिमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनुचराविंदसोमेयानकृतिरपमितिमध्यंदिनोनिष्केवल्यस्यात्रमविपरीतभारद्वाजौतोनावस्त्रकृत्यावानुविशिके तृतीयसवनेविश्वोदय
पाएकइतिमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनुचराविंदसोमेयानकृतिरपमितिमध्यंदिनोनिष्केवल्यस्यप्रतिपदनुचरावाय्यपउगप्रतिपदनुचराश्वोमयायुग्मधरमभिक्लृप्ते ६ तृतीयस्यअय
स्यनतुस्त्येकानत्वमवितुवरण्यमितिहिआविश्वेदेवंसत्यंतिमितितुवैश्वदेवस्यप्रतिपदनुचरावाय्यपउगप्रतिपदनुचराश्वोमयायुग्मधरमभिक्लृप्ते
मायोऊमेणवेतिमध्यंदिनसदेवस्यघृतेनद्यावापृथिवीइतितित्वानस्वोजातःपरावतोयइतिवैश्वदेवंवैश्वानरंमनसतितिस्वःप्रयध्वंसंतेजनस्यगोपा
त्याग्निमारुतंचतुर्थस्याप्रोजइतिनिष्केवल्यंकृयाम्याग्निमस्यमेद्यावापृथिवीइतितिस्वमतंमेअपइतिवैश्वदेवंवैश्वानरंमनसतितिस्वःप्रयध्वंसंतेजनस्यगोपा
त्याग्निमारुतंपंचमस्यकयाशुभायसिमस्थंगइतिमध्यंदिनेःकयाशुभीयस्यतुनवस्युतमान्यचावियत्रनिविद्धानस्याहुतवतीभुवनानामभिश्रियंइन्द्रस्तुते
वीनवहिशिनित्त्वोकुइपायतिवैश्वदेवंरक्षस्यवृष्णोवृषशद्वीयन्नवित्वमहोजाइत्याग्निमारुतंषष्ठस्यसाविवामवत्तीयनवैश्वानरीयंचकंतराप्रवेपासानकेभि
वैश्वदेवंप्रथयउवइमंस्तोममित्याग्निमारुतमित्यभिक्लृप्तषष्ठहस्त्यस्याग्निहोमाविभिरुकथ्यामध्यउक्थ्यपुस्ताद्विपानुरूपामेचायरुणस्य ७ महुपुर्वाणि
तआग्निरताभिभारतःप्रवोवाजाअभिद्यवोभिप्रयांसिवाहसोप्रमंहिष्ठायगायतप्रसोअग्नेतवोतिभिसमिधाग्निंदुवस्यतभनेयंयज्ञमध्वरंयाजिष्ठंतावदमहेयःसमिधा शिव
यआहुतीयोतेअग्नइध्मेतस्प्रमेरुश्वंदसर्पिवइतिहएकाराग्निंतंमन्येयोवसुरारातेन्यस्तोमनोयमदाग्नेस्तोमानस्त्तस्थूरंरयिंभरप्रेष्ठंवोअतिथिंस्तुषेयविष्ठभारत ३

सदेनोअग्निराकृतोयदीघृतेभिराहुतआद्यायेअग्निमिंधतइमाअभिप्रणोनुमइत्यथवाह्यथाछंसिनोभात्ययोअनात्वंमातेअमाजुरायथोशाघ्यसिवीरयु
रेवाह्यस्यस्त्वात्वंतेमदंगणीमसितसभिप्रगायतवयमुत्वामपूर्व्ययोनइदमिदंपुरेंद्रायसामगायतसरवायआशिषामहियएकइत्तमुष्टुहि द्विरस्यतेयइंद्रसोमपात
मएइंनोगध्येइमेधामदिंतरमतानिंदंस्तवामसत्वायस्कंहीइंद्रस्यस्वेवयत्वंनइंद्रामरवयमुत्वामपूर्व्ययोनइदमिदंपुराऽयाहीमइंद्रवइतिसमाहर्त्योनुरूपोभात्यो
अनात्वंमातेअमाजुरायथोत्यंछावाकस्यइंद्रविश्वाअवीवृधन्नुक्थमिंद्रायशंस्यंस्पृधोहवंतिरश्वाआश्रुत्कर्णश्रुधीहवमसोविसामइंद्रतइममिंद्रस्तोमपवमदिंद्र
रित्तमहनायस्तसाधिष्ठेनसपुरंभिदुर्युवाकविरमिताधसिराधसेप्रगायंतितागायत्रिणआत्वागिरोरथीरिवेतिसरकानामेकैकंशिल्पायपरत्तू ८ सोमे
यर्द्धमानइपाइवांप्रमयोमन्यमानइतितिस्रइंद्राकावामितिसृकृश्रुष्टीवायरोपुवानरापुनीषेवाममिमानिवांभागधेयानीत्यनस्यथाथमेत्रावरुणोयस्य
त्वभयोआदिमिधतेद्विवइतिसक्तअस्मानस्पृतरमायामिंइःस्वपितिरिमांधियमितिवोस्तपाछंसीविष्णोर्नुकमितिसृक्शंसपरोमात्रयेत्यछावाकः
एध्यस्यामिन्द्रवेनाकेअहनीआद्यआद्यास्योतृतीयसवनानिनान्वद्रमुपप्रयंतइतितुप्रथमेहन्याद्यमग्निंदूतमितिद्वितीयेतृतीयेयुस्वाहीत्याज्यंवायवायाय
हिवीतयइत्येकावायोयाहिशिवादिवइतिद्वदुद्वस्वावायवेचासनानामितिद्वयोरन्यतरोद्विरंमिवेवरुणोवयमश्विनावेहगच्छतमायात्वइतिसःस्तुतंसत्रिरि
येभिर्देवेभिरुननःत्रियाधियाश्चित्योश्निवृत्युगमुत्तमेनूतमस्यासाश्वन्तुरक्षरानवात्तीयनाभिक्लृप्तिकेनोमेध्यंदिनसंतमिंद्रायसमहत्रयइंद्रस्य

श्रौ॰ सू॰ मामाइ३ति मरुत्वतीयस्य प्रतिपदनुचरौ वैतत्पर्वसंस्पृष्टं य द्यावदं इन्द्र शतं यदिंद्र याच नस्त्वमिति प्रगाथौ स्तोत्रियानुरूपौ १० नतुर्थं हनि पानसंनुलाकतिनि
४ पञ्चर्चमीध्रान्यूंखा द्वितीयं सूत्रमाकृतं त्रिमात्रमुदात्तं त्रिस्त्रस्यमान्यत्रो परिष्टाद्दपि मितानान्यं त्रमार्की कागाननुदात्तानुतमस्य नुश्रीन्द्रिसमस्त्र गनिरुन्यतन्यूं समाननं
दपिनिरर्शनायोदाहरिष्यामः आपा३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ रेवतीः स्तयथा दिवस्तः कनुंनभदंनिश्रथामतंरं तया३ ऊ ऊ ऊ ऊ
ओ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ स्वासुसत्व पत्यसपत्नीस्मरन्तीनद्रणातव याधो३ मापा३ आ स्मिंनम्नवृक्ति भिरित्या खंनम्यात मावतेतनतीप सुणात्सुन्र्कस्मा
निनरंस्थौ कौन्यूंस्वः स्वराटितत आ कारस्थ तुनिनर्द३ दात्तो प्रथमो त्तमा चनुदात्तानितरा उत्तरोनुदात्ततरः प्लुतः प्रथमो मकारोनेतनमस्य दपिनिदर्शनायो दा
हरिष्यामः आ स्मिंनम्नवृक्तिभिः होतारंत्वावृणीमहे यज्ञो३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ यस्तीपाबर्हिषिनितामया३ [illegible] ओ३ ओ३
ऊ३ शीरपावकशा चिषंविवस्समो३ आ स्मिंनम्नवृक्तिभिः होतारंत्वावृणीमहे ऊ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ मदंथमदेवा३ ऊ३ ऊ३ ऊ३
माथामादेवामित्यस्य प्रतिज्ञेषोडिशादात्तादनुदात्तं स्वरितमुदात्तमिति त्रयनूनिनदेरस्वदपिनिदर्शनायोदाहरिष्यामः आ स्मिंनम्नवृक्तिभिः होतारंत्वावृणीमहे
यज्ञो३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ आ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ यस्तीपाबर्हिषिविनमदा३ ओ ओ आ३ मृशीरपावकशा चिषंविवस्समो३ मास्मिंनम्नवृक्तिभिः होता
रंत्वावृणीमहे ओ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ओ३ ऊ ऊ ऊ मदंथमदेवा३ ओ ओ आ३ माथामादेवामित्यस्य प्रतिमरः प्रथमादधीकारास्थसंनुन्पूर्वेन शिव
४

यद्वितीया हाव्यु परमहैकयथावामं पादस्थिष्यंतो मन्येरन् वायो शुक्रो अयामि ते विहि होतावी नावायो शतं हरी णामिंद्र श्च नायवं सोमानामा मानिकितान
शुकत्व आनाभिभ्याभि त्रेनिभिस्य मुखो अग्रहणाम पश्यः द्विलिंरिशुभंतिनमन्दीत मद्द इत्यानुष्टुभं प्रउगमेकपातिन्यः प्रथम स्तोत्रायत्र मित्री मदंड रंनसामतं म यर्ड
निमरुत्वतीयस्य प्रतिपदनुचरौ श्रधीहवमिंद्र मरुत्वांइंद्र इति मरुत्वतीयं स्मिनि विहरंध्यां दनेकभावस्त्रो नावेराजंतस्य शपिबा सोमभिंद्र मंदतु त्वेति सामानि
यानुरूपो कुत्स्कत इंद्रा युध्मस्यत इति निष्केवल्यं श्रुधीहवीयस्यानुत्वम् आ द्यर्धर्चादि पुन्य्रूणस्य वंकुत्स्कतीयस्य विराजां मध्यमेषु पाद पुनि स्वइरु प्रति गरान्नं स्त्वादि
श्रणवोतः प्रणास्कु हस्तुती यानामधर्वेशस्त्रे नदुतमावेध्य ईनेन त मिते अपि मध्यनुरस्य प्रवो महमहि इंद्रधसरस्वमिति चतस्रामिस्त्रस्य विराजस्ता मा मध्ये मारंभ
णीयास्थसन्रोनान वेपरमाध्यमेवा वरुणास्तस्याजेमादिशसमानांतं नेत्रा स्त्यणा छंसीतस्य वाछा वाकोयज्ञाम हेंद्रंवज्र दक्षिणा मिति द्वितीया नेवज्रे तृपंचमदनिवर्णि
द्विमस्यमा मपाइस्व क मेवमेवषष्ठमहनीड्रा यधोस्म रान नम्नतसपमेव ११ स्तोमस्य धमानकाअ घमस्यी चनन वोयआयाधचीइति यद्भवो न्या वपरं चोपरि
रोमञ्छेपीनां तरस्य लतिशस्र एव इदपिबप्रभात्वं न्यामरुछध्यान्या च परन्न तेना न्यना प्यातिरां सनम कयाहास्यां वापातः सवनः अपरिमिता भिरुत रथाः सवनपाः
वेपंतमस्य वसषुवोअतिथिमुषर्बुधमिति न वाऽस्मानोयज्ञेरिनिम्रशमि तिहु आ नोवा यामहतनः इत्यकारथेनस्युपाजसा बर्हिव स्सरसस्ममद्वमाउ वौदि
निरुयपिवासु कतेस्यसमिनोदेवे दवं वोनमद्देयं दवं भृहदुगायिषवच इति वोहंतव उगंत्र गाथानेक द्वितीयाहमवद्दीयस्यां गजन्यथावि शांडइत्तीमपापकदतिसकलवे

श्रौ० सू० १ तीयस्य प्रतिपदनुचरावविता सीत्याहीद्रपि बतुभ्यमिति मरुत्वतीयं शाकलं चेत्स्पष्टं महानाम्न्यस्तोत्रियस्ताभ्यधिकारं नवश्रुत्यानि स्तोत्रवंति ताभिः पुरीषपदा
५ न्युपसंतनुयात्ताश्चास्तरशः प्रोक्तापार्यं नसर्क्षिणा वा यथानिशांतं यो निरुष्ठानेनुयथानिशांते सपुरीषपदाउत्तममनसं ताने अशादोरित्या विश्रुवत उपनो हरिभिः सुतमिंद्र
विश्वा अभीष्ठ्यन्नि तिस्रूयमेव त्वामनुरूपाः प्रदंश्च संडोमदायस त्वामदासइति निष्केवल्यं फाकंपूर्वमस्केमरुत्वतीयं प्राक्केनिष्केवल्यम — तु त्रिष्टुबुत्तमे तयोरसमानश
तं ऊतासमर्क्षं जितिद्रिति मरुत्वतीय शचीपतेनेद्र निनिष्केवल्ये निष्केवल्ये ॥ १२ ॥ इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे सप्तमाध्यायः ॥ ॐ षष्ठस्य प्रातःसवने प्रस्थितयाज्यानां
पुरस्तादन्याः कृत्वो मार्त्यामिन वनंतो यडं तिव्रुषन्निंद्र वृषणास इंद्र वः स्कंधुमायातमद्रिभिर्वनो तिहि स्कन्नं क्षयं परीणसा मो षु ता अस्मद्भिमिनानि पोस्यां पूषणा अग्ने श्रृणु हि ले
मीळिता ऽग्निं होतारं मन्ये दास्वंतं दध्यङ्ङ मह ऋनुषे पूर्वी अंगिरा इत्येवमेवमाध्यंदिने ध्य ह्यांतु त त्वान्त्वानं पिबा सोमभिंद्र स्कुवानमद्रिभिरिंद्राय हि द्यौरसुरो अनम्नतेति षट् उपरिष्टा
त्प्रेषं तु याज्यानां प्रेषमृतेसोपजुसंवान मुत्कृ समंतेर सोयडे ति प्रस्य दवेमवयजंति नु भ्ये हिन्वानावसिष्टमा गा अपडतिह्यादृशापंजा यतमनुषा चरीमणि त्या ऽयम केन द्रापं
वसियह त्रिभिरवसानं चतुर्भिः प्रणावाय चार्धर्चशः पारुच्छेप्य स्तीर्णं बर्हिरिति तिस्रो वाम स्कंधुमायातमद्रिभिर्युवां स्तोमेभिर्देवयं तो ता अश्विना वमह इ इंद्र षन्निंद्रो स्म श्रोष काश्च
पा अग्ने श्रणु सि त्वं मीळिता ये देवा सोदि व्यकादश स्थ य मदद्रा इमं स म्र या च्युतमिति प्रउगं द्वे काव पंचम एकपाति न्यउपो त्त म उत्तमे न्त्रे व म ध्या सा अष्टा सरा न वा स
पूर्व्यी महानां त्र यरें द्र स्य सोमीड इति मरुत्वतीय स्य प्र तिपदनु र रायं त्वं रथमिंद्र स या व षेद्रु म रुत्व इतिक्ति स इति मरुत्वतीयमेकेनाश्रवसा यद्रुभ्यां प्र पु या ह्वा ध्या मव सा श्रौ० ५

यह्वाभ्यां प्रपुयाह्वात्र पष्ठः पाश्छेप्या रेवतं रेवत्स्व रेवतीन स्थ मादे रेवां इद्र्व न स्तो मे ति स्तो त्रिया नु रूपा नु रूपा वेद्युह्युप न प्रयात्र स्था मेरकइति निष्केवल्य मभिस्य
देवं सवितारमोण्यो नित्यै कानन्त्स चित्तु वेरे पथ्य मिति ह्र हा षा अगा द्र हह्वा स्प स्कमु द्वेष्या य ने गा स्क हि देवं सवितारं तमु षु स्तुह्यो तः सिंधुं सूनुं सत्य स्य युवानं अद्रोघवा
चं स्तु शवं मघाना देवः सविता मा सावि षद्र स्क पतिः उभे स्कक्षितीस्कभा च्युरिति वैश्वदेवस्य प्रतिपदनुचरा उद्धत्य वचमं स्तुतं त्रीणी द्रमिस्था रो इ मिति प्रा उग पात्त मा याय
पज्ञने त्या वपतन स्या ह्वे रशा प्राऽग उत्तमा या उर्ध्वे न तु र्थ्या स्तिष्ट शस्ता स्वा स्तिरो मिमस्तामश्विना भ गइति तृ च इ ति वैश्वदेवं ॥ १ ॥ हाव के प्वां द्विपदा स्ति हा स्य यु स्त
पतेन कृ र्ध्वं म नु त्र पेक्ष्या विकृ ना निशि ल्या नि शंस युर्म त्रा व रुम स्या गेन तं नो अंत मो ग्न भव स्क स मि धा स मि ह्व इति स्तो त्रि या नु रूपा व प्र वा ल स्थि त्या वि ह रे म ड उ क्ते षो क शि न्म
स्त्र कानां प्रथम द्वितीये प्रक स्तृ तीयन तु र्थे अधर्चे शा स्क रा पंचम षष्ठ व्य ति म र्श वा वि ह रे त्सु वे स्य प्रथमा मु त्त र स्य द्वितीय यो त्त र स्य प्रथमां पूर्व स्य द्वितीय या न्त यो नी म
वी प्रथम द्वितीया भ्यां पादा भ्या मच स्य व्र थ म द्वितीया भ्यां प्रणु या त्र तीया त्त मा भ्या मव स्ये त तीया त्त मा भ्यां प्रणु या दे वं व्यति म र्श म धर्च श उ त्त रे एवं व्यति म र्श म स्त
श उ त्त र विप रि ह र त्या न्त म स्तु क गाय त्र सर्वे त्र मा नि वां भा ग धे या नी ति प्रा उ गं त्त मा या आ ह्र य द्र सा ह पां ग हे ह्व सः श्रु धि य दि ति प छ ो ऽ र्ध र्च शा स्त्रि प द्या व तु र्थं म न न न मु त्का
प्र णु या त्र स्य मुने स्त्रि प द्या र्ध र्च शः प्र उ ग व स त्त म म न दू रा ह पा मा वो रा जा ना वि ति नि स्य मे का ह्रि क मि ति तृ तो ऽ ग्नि ना व थ म हा वा ल स्मि दे तो न्य व ष [illegible] कानि व्यति मृ शे
प छो र वि ह र द्य ति म म र श म र्ध र्च शो व्य ति म र्श म स्तु श प्र गा था ं ते पु न ा नु प मं ता न स्त गा वा न मे क प दाः शं स दि ह्य भ्य द्रा विश्व स्य गो प ति रि ं द्रा नि श [illegible] भ्र प ति रि ं द्र

श्री० म्रु० २
६

षिश्वस्य चेतनी इदविश्वस्य राजनीति चैते स्तृण्कामं हाव्रता दाहरेद्वयाविंशतिमशीत्रगान्यादान्महानाम्नीभ्यः सपुरीषाभ्यः प्राक् शिनोरुः प्रतिगरा न्यत्रैकपदाल्यावृक्
ष्युकपदा अक्षिहरश्चतुर्थशंस समानेनमन्यते २ ब्राह्मणाछंसिनइमानुकंसुवनासीषधामेतिपंक्त्या वाजेदेवहितंसनेमे इति स्वा विश्यानुरूपा वपूवावइ इतिसुकीर्तिमिस्म
मोर्धर्चशश्चतुर्थंउ मथ वृषाकपिंशंसेद्य थाहोता आद्यांश्चतुर्थीपंक्तिरांसं लिहाश्रणवांतश्च प्रतिगरा द्वितीयपांक्राववसानेनमा इंद्रं कुं ताप्तंतस्यादितश्चतुर्दश विधायाहोश्चिन इंशंस
र्तृतीयषु पादेष्वहतमनुदात्तपरंयन्थ मंतेन निर्दनंदपि निर्णसंशा या हा हरिष्यापः इदंजना उपश्रुत नाराशंसंसंस्तविष्यते षष्टिंसहस्रानवतिंचकारमआरुशमपुदन्नहो ३
माथामादेवामित्यस्य प्रतिगरोश्चतुर्दश्या मकेन द्वाभ्यां च विग्रहः शषाधर्चशस्तता अम्बा आक्रंदइति सप्रतिं पदान्यसाहशावानवा ध्यान्यता लाबुकं बिनिखातमितिस प्त पद्यो
हनत्कथंहनत्पाकासंपुनःपुनरिति चेतेतिलोकिरणो द्वाविति पञ्चेनुष्टुभाडं दुभिमाहननाख्यां अरितराथोमादैवो कोशबिले ज स्ति राथामादैवो अनिगृ थ धीनां अरितराथामो
देवोषानहिपादं अरितराथा मोदेवा नतरजंजनीमा [redacted] वतमन्यां ज रित राथा मादैवति प्रतिगरा अवसाने विंदहस्त्रा भागपा गुदमिति पतन्नो
हृथाकासंप्रवेनासंनन्वत्त्वत्वनि अरितराथामादैवोंइ मह पृतकानि अरितराथामादेवो ३ मू अभत्वप लाशं अरितराथा मादेवा ३ मपिपीलिकावटो अरितराथामोदेवो ३ म्
मिति प्रतिगराः प्रणावषट्भुगित्यभिगतइति त्रीणि पदानि सर्वाणि यथा निशांतंस्वा अरितराथामादेवपर्कशदा अरितराथामोदेवगा आफा अरितराथामादेवेति प्रतिगरा
वीमेदेवाअर्कमदतेत्यनुष्टुप्पलीयापस्य अरितराथामादेव होताविदृ मिन अरितराथामादेवेति प्रतिगरा वादित्या ह अरितरंगिराभ्यो दक्षिणामनयन्निति सप्तदशपदान्यंह शिव

६

अरितराथामादेव नत्थाह अरितराथामादेवेति प्रतिगरान्यत्स्यासंमध्ये प्रणावदुत मरुत्व मिंद्र शर्मनिपो नि भूनडे इति स्वएता अनुष्टुभो यदस्या अंहुभेद्याउत्यादनमा
आद्या ध्याय मोश्चतुर्थकेरत्न राय देव प्राचीरजगंतति चेत ईडउइडइइडइडइडइडइडइ किमथमिदमाहो ३ आउ ओउ आउ मोथामोदेवामित्यासां प्रतिगरो दधिक्रव्याणा अकौ
रिषमित्यनुष्टुभः कृता मामध्युमत्रमाइति न तस्यां चतुर्भागं भुमतीमनि ष्ठदिति मिस्वाः छ्वा मडेइमितिनित्यमकाहिके ३ अथाछावाकस्य प्रवइंद्राय वृत्रहन्तमायनि
त्रियानुरूपांकल्विथ चयपम रुद्र नो वृषाकपिनो ओ३ओओओओओओओओओओओओओओओओ मदेमथा मेदस्वमादिरस्यमदेवो ३ ओ३ ओ३ ओ मोथामादेवामित्यस्य
प्रतिगरश्चतुर्दिशिनि त्रीनिनित्यान्यकाहिकान्यवमुक्थानि यत्र यत्र द्विपदा मरु वीर न्निस्थशित्यं लिवद्मह विश्वाइति वृनोवृद मिष्टोमोय दिवा बृहद्द्विपदा मरुद्वीर
नो ध्वं दिनश्चाधं मारंस्ताव यामाच्यः प्रउ स्याशित्या निशं सयु कोहे तान्यत्र सतोमि वारुस्विन्न्यारमांमे त्रावरुणः अकी ति ब्राह्मणाछंसी वृषाकपिंचपंक्तिशंसंधोनय
इदंस्य छावाकः प्रत्यवयामरुदित्य नदा वक्षतेहोतेन गामरुत्वमा निमास तपुरस्तान्मारुमस्यपङ्क्तः समासमुत्रमपदषष्ठ तेवपृष्ठ्या हन्यहरहः शस्यकमरुत्वतीःश
स्ता मेवारुणादूता हणोरा हूनं मिपानमरु का हीभुर न्याक न्य काहीभुवनेवहरहः शस्यानि नारंस पायानकद्वंतः कद्दुतीमहा ५ ननित्यानत्र गाथानुरूपास्तं पातानेव संप
न वन्नहीन सराकामीनतपुनतां स्यान्यकादिकानिमी पानवन्नतु सवे मधुप्रेरुतेनव काहीन सत्कान्यादितस्तृतीया निसामस्तृता निसप्रगाथानि सर्वपृष्ठ्य
निरद्ध्यं सद्धा अग्निहोमः प्रथमं पाठ अभीवतुर्थमुक्थ्या युतरदेतिपश्व्यः प्रत्यक्षपृष्ठान्येः पराक्षपृष्ठानि तेर्वापरुपृष्ठ्ये रूपादीनां मध्यावपृष्ठ्यस्तोमः पवमानेसाव
आपर्व पृष्ठ्यस्तनपृष्ठ्या हानुष्ट्रा नोधस ५ अभिजिद्दहस्यातु मथसामा यद्यापि रथंतरे यज्ञायज्ञीयस्यस्थाने पिबंबा स्विहसामप्रगाथः पिबासामे

श्रौ०सू०
१
तमुच्छ्रही तिमध्यंदिनस्य यो रैकाहिकेपुरस्तादन्येवाशंसेयुरेतद्वृनिगो नमः सप्तदशत्वात्स्य ष्टयस्ययावत्यो यावत्यः कुशानां नक्तोद्दशानोथ्यानि षष्ठेत्यतो चतिमहतो
मध्यंदिनास्युरितिमहान्यायामरुत्वतीयस्यानमविपरीतवानुर्विंशिकेत्ततीयसवनमभिष्ठवेत्यहः पूर्वस्वरसामानः स्वराणिपालिहश्यानिते पांक्तत्रियायज्ञायज्ञीयस्य
अच्छ्यमत्स्य पायितमद्दएमनंप्रत्यतनेत्याद्यावामर्षपांचयंघतासकनावंतद्इति लिस्वा ब्रह्मत्यायस्त साधिष्ठासस इ तिषध्वनुष्टुभइत्यनुरूपास्तांत्रियथायुक्ता ब्रह्मती
नथानुरूपस्थापीन्येतानियथाहेद इथंनरे ५ विषुवांदिवाकीउदितेप्रातरनुवाकेः पृथुपाजाअमर्त्यइतिपदधाय्याः सामिधेनीनांस्थाने सवनीयस्या
पात्तेस्यः सोमापाप्रहुवामसुद्दी दूमिरित्याज्यं त्येसमूषकेयाच्छुभेति चमरुत्वतीयेमहादिवाकीर्त्यस्य पृष्ठं विभ्राड्बृहत्सिवतु सामर्थ्यमनुनमामिस्यस्वस्यचत्त सस
इति सोत्रियानुरूपायदिद्वेहइथं तरपवमानयाः कुरुयींनीत्यनूयाः शंसेदित्यंतरस्यपूर्वामाद्याभवेतोऽन्याभिरपिसंनिपातइत्येमक्रिहसाम प्रगाथानुरूपान्युत्व
त्तमेगीभिरुक्स्थरितितिस्रापत्निगमश्चंगोभित्येमृष्टमिदस्यतुवीपाविपिकत्वस्ततस्मिन्नेदृीनिविदंशास्त्वाशंसेद्वीतरामिष्टदिवश्चिदस्यसुतइत्येमपत्रुब्वी
द्रपामदःप्रमंहिष्ठायत्यमृषितीहताश्येमंततस्य कोराहस्याद्रूयदुराहणांराहदितिनिष्केवल्येंलिकपांचहृमसीमायंमनुरूपात्तेआदस्यमत्तीयहमभिप्रवःसू
राधममितिअग्निपार्श्वमीयं ततोधमयापीनीशंसेन्नोधस्यपूर्वायेतस्यात्तरामेतद्वात्रेकाणांयानिस्थानेय्यत्रेप्रगाथआरूढानममाध्य सस्यंतहत्पपरिमि
ततानुनमनाभिष्टुविकेनोतत्तरतीयसवनमैकाहिकोनुप्रतिपदनुचरोनासंचपज्ञायज्ञीयस्यस्थाने एतस्यवृक्षाअरुपस्यनसहइतिसोत्रियानुरूपोमधूनं
दिवाअरतिंप्रथिव्यामूर्धादिवोनाभिरग्निःपृथिव्याइतिवान्यासंवदद्वलिंगास्तोत्रानुरूपआवृत्ताः स्वरसामानः ६ विश्वजितोग्निनेरइत्याद्येचतुर्विंश शिव
१

उक्तः तृतीयसवने मुत्रमेनयाप्योंद्रैकाहिकोनुप्रतिपदनुचरोवहश्वेदग्निहोमस्सामेत्समनोम्न पज्ञा८नोमि

नमध्यंदिनोवैराजंतुपृष्ठं समन्थंरथंतरं श्रायोर्निप्राग्वैत्रूपयोन्याहोत्रकाणांरस्थानिशाकरवेत्रूपरेवतानित्ययानीः शांसंतिवामदेव्यस्यमेत्रावरुणाउक्थशस्यपा अंसिनः कालेय
स्याच्छावाकस्यैकाहिकोत्रियावतयोयीनीतावंतरयाकदूतश्चैतषामेवपृष्ठानांसामप्रगाथाः सत्रामदासोयाहुामएवाभरेकइतिसामस्साकानिष्पुरस्तात्सकानामितिस्तोत्रि
यानुरूपाविति नवैराजः सर्वेग्निष्टोमाउक्थ्यानेकस्वरसाम्नोद्विमीयामाभिरुविकेगोराध्युरुत्तरंत्र्यहभूतपूर्वस्यान्यशात्सवनशोयथातरंगोराधुरुत्तरात्येकदलेत्युम्मः
ष्यागोरश्चन्देष्य आयुर्दशरात्रपृष्ठ्यषडहः एवैव्यहश्चुनश्छंदोमानत्येन स्थाविवैरूपेतृतीयेप्रथमस्यकच्छौदोभिकस्यद्विपृष्ठोमध्यंदिनोवैषुवतेनिविदेशानरूर्वैवद्वि
तीयस्यवशंसामहांमहश्चित्वमिंदपिबासोममभिस्तमसेयद्यावाएथिवीमहांइंद्रोन्वयदितिमरुत्वतीयमपृथ्वीपुरुतमामितासृतेकीर्तित्वंमहांइंद्रयोहद्विवश्चिदस्यत्वेमहांइं
द्रतुष्यमितिनिष्केवल्यंततीयस्येंद्रःस्वाहापिबत्यस्मासुतिष्ठोहरीष्वमेंदिनइमाउत्वेतिमरुत्वतीयेसंवत्वेजगुरितिसरके आसत्योयात्वहस्तुवेततइद्मितिनिष्केवल्यमायाहि
चनसेमातुकैवचसुरेकदिविद्वैपदासहकानिपुरस्ताद्वैवदेवसूक्तानामितितिस्समूकः ७ अयकेनचेत्पृष्ठस्योमरयहमध्यंदिनेषुगायत्रीं स्तस्यानुपरी संस्थते पु
निविदोदध्यादिमंतुमापिनंरुद्रवेसमुत्रःसत्रासाहंमरुत्वांइंद्रमीदूक्तमिंदवाद्पामस्यपंहयेनवाइद्मुपनोहरिभिःसुतमितित्रैष्टुभमान्येषांतृतीयसवनानिवतुर्थेहन्याद्वाया
नुपद्योवनिवासिर्थप्रसभ्यःप्रभुकैलिविनिर्वैश्वदवंवैश्वानरस्यसुमतोक्तेइत्यकोअग्निनरइत्याग्निमारुतमष्टादशोनवमेविराजोद्विपदाएकादशमारुतएकविंशतिर्वैश्चिदवसस्तेपं
चमस्योदुष्यदेवःसविनादूमनप्यंतितिसामहीद्यावापृथिवीइहहेषत्तिर्यततस्तसेभुविभ्वासस्केषजननामितिवैश्वदेवंहविष्पांतंवपुर्नुतदग्निर्होतागृहपतिःसराजेविविक्ष्यस्य
साग्निमारुतमुत्तमारेभदनसरकैमाध्यामोनमोज्ञातवरस्याससवैश्राध्यासानुपसमस्यपणुपात्सृष्ठास्यानुष्टवेदवइतिगार्त्समदंकिसुश्रेष्ठउपनोराजाइतित्रयोदशासंके

श्रौ०सू० तस्य श्रवैश्वदेवस्य केत्वमंत्यमुद्धरेदिति वैश्वदेव महत्त्वकृत्स्नं मध्यो वो नाम सप्तलयेस्याग्न मारुतमिति निष्ठ्यः ॥ अथ छंदोमाः समुद्रादूर्मिरित्याज्यमानायो भूत्व
शुचिपाउपनः प्रयाभिर्याभिर्दाश्वांसमच्छाभो नियुद्भिः शतिनीभिरध्वरं प्रसोनाऽजीरा अश्वे रथस्था दोवायवइंद्रमाध्नासो याघांशतं नियुतो याः सहस्रमित्येकपातिन्यः
८ प्रयद्वांमित्रावरुणा स्पूर्धन्नागो मनानां सत्यारथेनानो देवशवसा याहि शुभ्रिन्द्रवोत्यज्ञे पुदेवयंतो अर्वन्प्रक्षोदसा धायसा सस्रएषेति प्रउगं माध्यंदिने सूक्ते विपरि
हृत्ये तयोर्निविदो दध्यादेव मुत्तमे याश्चतुर्थे पंचमे अभित्वादेव सवितः प्रेतो यज्ञस्य शंभुवाऽयं देवायजन्मनइति तद्वाहे स्तिरग्नइद्वोगिरइति वैश्वदेवं नित्यानि द्विपदास्सूक्ता
निवैश्वानरो अजीजनात्स्विस्वकार्यमविश्वं प्रतिचाकुपदृत्तनुत्स्रजतेवशी ॥ यज्ञस्यवयउन्निस्त्व वृषापावकदीदिह्यग्नेवैश्वानरद्युमत् जमदग्निभिराहुतः प्रयद्दस्त्रिष्टुभ
इत्यवइत्याग्निमारुतं ९ द्वितीयस्याग्निंवोदेवमित्याज्यं कुविदंगनमसा येवधासः पीवोअन्नांरयिवृधः सुमेधाउछन्नुषसः सुदिनाअरिप्राइत्येकपातिन्यउशंतादूता
नदभायगोयाविमरसस्त्वोयावदोज ॥ इत्येकादृचप्रतिवांसूरउदिते सूक्तैर्धर्तुःप्रलस्य काम्यं दुहानाब्रह्माणाइंद्रोप याहि विद्वानूर्ध्वो अग्निः सुमतिं वस्वोअश्रेदुतस्यानः सर
स्वतीजुषाणेति प्रउगं हिरण्यपाणिमूतयइतिचतस्त्रो महीद्यौः पृथिवी चनो युवानापितरा पुनरिति तद्वो देवानामिदं वइति वैश्वदेवं प्रतावानं वैश्वानरं स्य तस्य ज्योतिषस
ति ॥ अजस्त्रं घर्ममीमहे दिविपृष्ठो अरोचताग्निर्वैश्वानरो महान् ज्योतिषा बाधते तमः अग्निः प्रत्नेषु धामसु कामो भूतस्य भव्यस्य सम्राडेको विराजति ॥
स्वः शत्रूंग्निमृक्तेस्याग्निमारुतं १० तृतीयस्याग्नआग्नेमहे त्वा अग्ने वीरयायभुर्वयादद्विरेते सत्येनमनसादीध्यानादिविक्षयंतारजसः पृथिव्यामाविश्ववाराश्वि
नागतं नोऽयं सोमइंद्रतुभ्यं सुन्वआतु प्रब्रह्माणो अंगिरसो नक्षंत सरस्वतीदेवयंतो हवंत आनोदिवो बृहतः पर्वतादासरस्वत्यभिनो नेषिवस्यइतिप्रउगमेकपातिन्यउत्तमो शिव

शन्ः
दोषो आगात्स्वं सामहिद्यो अस्तीतितत्त्वादिंद्रइषेदद्वानुनस्वेनारत्नानिधत्तनेत्येकादृचमेषिंशतीति वैश्वदेवं वैश्वानरं तयआ प्रयातुपरावतः अग्निनः सू
क्तीरुप वैश्वानरानआगमदिमं यज्ञं सजूरुप अग्निरुक्थेन वाहसा वैश्वानरो अंगिरोभ्यस्तोमउक्थं चचाकनत् एषुद्युम्नं स्वर्यमत् मरुतो यस्याहिप्राग्न
येवाचमित्याग्निमारुतं ११ दशमेहन्यनुष्टुभा स्तोत्राग्निंनरो दीधितिभिररण्योरिति तत्र माग्नेयक्रतावुपाअपरस्य सुत्रमइतिपच्छो द्विपदो अस्य
आग्नेयं च्यावतमश्विनासमवेतितत्त्वमाग्नेयक्रतोस्तोत्रकृतस्य द्वितीयतृतीययोस्स्थानेऽग्ने घृतस्यधीतिभिस्तेरुभेसंदृशं रुसर्पिषइत्येतइदमापः प्रवहइत्येते
त्येतस्यास्स्थाने आवोअस्यान्मातरः शुंध्यंतिस्य छावो अग्निमवसे प्रत्यसमाइति तत्र योस्स्थानेऽग्ने शीरशाविषं प्रतिः श्रुतायवा धृषदिति तत्र वं छा वा के
परिवाग्ने पुरं वयमित्यस्यास्स्थानेऽग्ने हंसिन्यत्रिणमिस्तुतिछ तावपश्यते सेतस्यास्स्थानेऽतिघ्नाओजसा सहस्त्वरुविस्तोविक्रमस्वतिघृतयास्यास्स्थाने भ
वामिभोनशोध्याप्तुनासूतिरित्यहरहस्वाहरिपोथुयत्रैतदहस्याश्विनीकास्या अभ्यस्यादित्येकेनाश्विन्नहानिकेनचिक्रस्यविद्धिवास्यमश्विवाक्यमित्ये
तदावक्षेतसंशयेवाहिवैदिस्याध्यायप्रयागोतरेदीत्येकेन स्वेजनेनोपादितनवार्थः प्रत्यासित्वाप्रायश्चित्तं जुहूयुरग्नेतमद्याश्वंन स्तोमैरिज्यं पंचाक्षरया
वियहोदशाक्षरयावात्योरथं यथोतयइत्येतस्यास्स्थाने त्रिकद्रुकेषु महिषो यवाशिरमितिसरव्या यआशिषाम हीतितिस्त्रउष्णिहोमरुत्वांइंद्रइति मरुत्वतीयं क्र
यानश्चित्रआभुवदित्येतास्सुरथंतरं पृष्ठं तस्या यो निं शंसेद्बृहत्तस्य गायत्रागारिदं शरात्रेयुम्मान्वयत्वातास्येपोक्रपदाउपशंसस्य संगायनमेसदा ॥

श्री-सू०

८

तस्य श्रद्वैश्वदेवस्य केतवमंत्यमुद्धरेदिति वैश्वदेवमहस्य रुक्समंथो वो नाम सप्रल ये त्याग्निमारुतमिति प्रथ्य: ॥८॥ अथ छंदोमा: समुद्रादूर्मिरित्याज्यमानायो भूष
श्रुतिपाठपन: प्रयाभिर्याभिर्दाश्वांसमच्छाभो निर्युद्भि: शतिनीभिरधरं पसोनाडी रोअच्वरेथस्त्या द्वेवायवइंद्रमाध्नासो याचो शतं नियुतो या: सहस्रमित्येकपातिन्य:
प्रयद्वांपिश्रावरुणा सूर्यन्नागोमनानासत्यारथेनानोदेवशवसा याहि शुष्मि न्वोत्यज्ञेषु देवयंनो आर्यन्प्रक्षोदसाधा यसाससएवेति प्रउगं माध्यंदिने सूक्ते विपरि
हृत्यैतयोर्निविदो दध्याद्देवमुक्तं यो श्वतुर्य पंचमअभित्वादेवसवितः प्रेतो यज्ञस्य शंभुवा यं देवा यज्ञमनइति तद्वा ऐतिरन्नेदुवो गिरइति वैश्वदेवं निस्यानि द्विपदा: सक्ता
नि वैश्वानरा अजीजनादि स्येकास विश्वं प्रतिचाक्रूपद्दृतनुत्सृजते वशी । यज्ञस्य वयुनिस्त वृषा पावकदीदिह्यग्ने वैश्वानरद्युमत् जमदग्निभिराहुत: प्रयद्भुस्त्रिष्टुभं
इतीवइत्याग्निमारुतं ९ द्वितीयस्याग्निंवोदेवमिसाधयंकु विदंगन मसा यरधास: वीरो अन्नारथिर्यिवृत्य: स्कमेधाउक्ष्णुष स: सुदिना अरिप्राइत्येकपातिन्यउशंताहूता
नदभा पगो याव मरस्तान्वो याव दोज इत्येकाद्दव प्रतिवोसरउदितेसतो र्धतु: प्रलस्य काम्यंदुहाना ब्रह्मणाइंद्रोप याहिविद्वान्नूर्ध्वो अग्नि: सुमतिं वस्वोअश्रेदु तस्यान: सर
स्वतीजुषाणेति प्रउगं हिरण्यपाणिमूतयइति च तस्योमहीद्यौ: पृथिवी चनो युवानापितरा पुनरिति तद्वो देवानामिदं वइति वैश्वदेवमृतावानं वैश्वानरमृतस्य ज्योतिषस्
पतिं । अजस्रं घर्ममीमहे दिविपृष्ठो अरोचताग्निर्वैश्वानरो महान् ज्योतिषा बाधते तम: अग्नि: प्रत्नेषु धामसु कामो भूतस्य भव्यस्य सम्राडेको विराजति ॥की
केव: शर्ध्योग्ने मरुत्स्याग्निमारुतं १० तृतीयस्याग्नआ याहि वीतये महेत्याअंप्रवीरया शुचयो द्विरेते तेसत्येन मनसा दीध्यानादिविक्षयंतारजस: पृथिव्या मा विश्ववाराश्वि
नागतं नो यं सोमइंद्र तुभ्यं सुन्व आ नु प्रब्रा सोपाअंगिरसो नक्षंत सरस्वती देवयंतो हवंत आनो दिवो बृहत: पर्वतादासरस्वत्यभिनो नेषि वस्यइति प्रउगमेकपातिन्यउतमो शिव

रान:

रोषाआनास्वरांमहिद्यौर्वीअसीतितत्त्वाविंदइषद्दाशुनस्तेनारत्नानिधत्तनेसे स्वकाद्भवयेत्रिंशतीति वैश्वदेवं वैश्वानर्ज्ञितयआप्रयातुपरावत: अग्निर्न:सु
ष्टुतीरुप वैश्वानरान आगमदिमं यज्ञं सजूरुप अग्निरुक्थेन वाहसा वैश्वानरो अंगिरास्त्वस्तोमउक्थं च चाकनत् एषु द्युम्नं स्वर्यमत् मरुतो यस्य हि क्षयेग्न
ये वा च मित्रासाग्निमारुतं ११ दृशमहन्यनुष्टुभां स्थानेऽग्निं नरोदीधितिभिररण्योरिति तृचमाग्नेयं क्रतावुपाअपस्य सूक्तमिति पच्छो द्विपदा विहरन्
आशुं श्याया तमश्विनास्पृश्वेति तृचमाग्नेयं क्रतोस्तोक्रस्तुत्क्रस्य द्वितीय तृतीययो: स्थाने घृतस्य धीतिभिर्ह्रियत इति भेसकश्वंद्र सर्पिषइ ह्येतइदमाप: प्रवहइत्येत
त्यैतस्या स्थाने आपोभस्यान्मातर: शुंधयन्तित्यूचोयो अग्निमपसे प्रत्यस्मा इति तत्रयोस्थाने ओ न सारशा विषं प्रति: श्रूतायवा धृषदिति तृचावञ्छो वाक:
परिप्याग्नपुरं वयमिस्त्रस्या स्थाने ग्न इदे सिन्य त्रिपामि सुनिछ तावपश्यते सेतस्यास्थानेऽति प्रभ्नोअसासहस्पुरुविक्षोविक्रमस्तिति ध्रुवयाश्या स्थाने भ
वामि श्रीनश्यात्रूतासुतिरित्यस्य हस्व्याहगोपाध्रुयमेतद हस्यास्तिनी वास्त्या अभ्यस्यादित्यके नास्मिन्नहनि केनचित्क्रस्य विद्विवाव्यमत्रिवाक्यमिर्थे
तदावक्षतेमंशाय वाहि वैदिस्याध्यायमयो मोतेर्वै दीत्यकेन व्येजनेनो पद्वितनवार्थ प्रत्यामित्वाश्रायम्भिरजुदूयुरग्नेतमद्याश्वं न स्तोमैरिड्याद्ये पंचाक्षरया
वियरोदशाक्षर पाचान्योरर्थं यत्योत यद्ददेतस्यास्थानेत्रिकद्रुकेषु महि वोयचा शिरमिति सस्वाय भाशि षामहीतिति स्वदुस्फिरोमरुत्वां इंद्र इति मरुत्वतीयं क्र
याने श्चित्र आ भुवदि त्य तानुरथंनरं पृथे तस्या पो निशंसे द्रूरु तन्त्र गायागारि दशरात्रे प्रस्माअन्चयत्याताशर्येणोपदाउपशंसस्य सेगायामन मे स्मद:

श्रौ०सू०
६

शं से दिं द्रो विश्वस्य गोपतिरिति चतस्र उत्तमयोपर्स तानोयइंद्र सोमस्पातम इति षङ्कुक्षिः होयुध्मस्यतइतिनिधोयत्यंतत्सवितुर्वरेण्यामोहइत्येतस्यास्थानेऽग्निं
त्यं देवं सवितारमोण्योरिशिंत्युपुक्षपाइ स्याभिवंपश्यान तापुमितिद्वेपदं सामिहूमाग्निं सामिधाग्गिरस्यइतित्त वश्चहिप्रतीकं जातवेदसंच्य चतुर्थेन स्यू कस्ये न
रायि सुक्तानिवाम देव्यमग्नि होमसामाग्निं नेरो दीधितिभिरस्ययोरितिसोत्रियानुरूपावग्निहोमइदमहत्त्वं ध्वेपत्नीसंयाजेभ्यः १२ गार्हपत्यंउं केती
हरमेहरमध्यमिहधृतिरिहस्वधृतिरग्ने वाढूस्वाहावाडित्याग्नीध्रीयउपस्तजन्धरुणो मातरं धरुणोधयन् रायस्पोषमिषमस्मासु दीधरत्स्वाहेति सहदः प्रस
प्यमानेसेनस्कवतेयर्हिस्तं तं मन्येताध्वर्युवित्याह्वयीत होहातरित्तीतरआयं गौः पृश्निरक्रमीदित्सुपां शुतिस्त्वः परासीः शस्त्वा याख्यास्वरेपासत्तुहोत्रुद्यावसा
त देवावा अध्वर्योप्रजापतिर्गृहपतयः सत्रमासत ते हो तास्त्वथाहोतरित्यध्वर्युः प्रतिगृणात्यवक्षितेवसितेद्रशस्तुपदेषुतेषां विनिस्तुगासीब्रह्मेत्त सितमाज्य
मासीत् वाग्वेदिरासीद्रुत आधीतं बर्हिरासीद्रुत केतोअग्निरासीद्रुत विज्ञातमग्नीदासीद्रुत आपोहविरासीद्रुत सामाध्वर्युरासीत् वाचस्पतिर्होतासीद्रुत
मनउपवक्तासीद्रुत तेवाएतं ग्रहमगृह्णत — मतेविधेनामत्र विधेमतेनाम विधेस्तमस्माकं नाम्नाद्योगच्छ यो देवाः प्रजापतिर्गृहपतय सद्धिमराध्रु
वंस्मान्नर्हिरात्स्याम इस पब्रजस्ववध्वर्युरथप्रजापतनयेस्लरित रउपांशुध्वरुद्धुइति ब्रह्मा ग्रंसात्मादा वाल्पलीचभद्राचकल्याणीचानिलयास्वापभया
यो नस्सासो नाप्या वा मा ९ ध्याय वाचतिघ्यस्यापूर्वीवाभात त्याचे तितन्वोग्निर्गृहपतिरितिहैकआहुः सोंतरिक्षस्य लोकस्य गृहपतिर सोवै गृहपति शिव
१

यः सोतपत्यथपतिस्तितवोगृहाः येषांवे गृहपतिं देवंविद्वान्गृहपतिर्भवति राध्नोति स गृहपती राध्नुवंति ते यजमानाः येषांवाअपहतपाप्मानं देवं विद्वा
न्गृहपतिर्भवत्यपस गृहपतिः पाप्मानं हते प॰ तेयजमानाः पाप्मानं घ्नते ऽध्वर्योऽजिरात्मे सुह्रेरे पायाज्ये च षड्ढोतानाचुवषड्ढोरात्मकं वषड्ढारानुमंत्रपा
मरात्मेहातरित्यध्वर्युः प्रत्याह मनसा ध्वर्युग्रेहगृहीत्वा मनसामसक्षमा हरति मानसे धुनक्षे धुमनसो पद्धानसक्षेपो मनसात्मानमाप्याप्योदुंवरीसमन्वारभ्य नासं
पछंत्यानक्षत्रदर्शनात्तयान धारान्वायी श्रीकीर्षिरेन्द्रदृश्यमानेषाध्वर्युमुखाः समन्वारब्धाः पर्यंत्याती र्थदेशाद्धयंताभिं द्रापर्वताउराधुधेतिजपंतोध्वर्युपथेनस्व
केदक्षिणस्य हविर्धानस्याधोक्षे पास्येके प्राप्यचरात्रेत्यायामसंविसर्जने यदिहानमक्रर्मेदयदसरीरिवामप्रजापतिंतसितरमप्येतिस्यथवासंवक्षिवैते वारोतु
वागुपेतु वाग्गुपमेतु वागित्युक्त्वोरदरात्तुंसुब्रह्मण्यो त्रिराहूयवाचं विसर्जनेतानि स्वस्त्रिवि हवाग्विसर्गएतावत्सात्रंहातक मीन्यत्रमहाव्रता नेदषामियज्ञगाथा
गीयते अतिरात्रश्चतुर्विंशोपक्ठहोवभिजितस्वराः विषुवान्विश्वजित्से ब्रवछंदोमादशमव्रतं प्रायणीयश्चतुर्विंशोहप्यो भिक्लवएवच अभिजित्स्वरसामानोवि
षुवान्विश्वजित्तथा छंदोमादशमंचाहरुत्तमंतुमहाव्रतं अहीनैकाहः सत्राणांप्रकृतिः समुदाहृताः यद्यन्यधीयतेपूर्वंधीयतेतंशतित्रामत्यहानिपंचविंशतिर्येवै
संवत्सरोमितः एतेषामेवप्रभवस्त्रीणि पक्षिराता नियदितित कदा केवन छंदोगया वाध्वर्येवे वाहोत्रामर्शाः समाम्नातान तान्कुर्यादहत्सन त्वाउरोवस्य छंदो
गप्रसवस्तोमस्तोत्रियः परवसंस्थान्यध्वर्युप्रसवे तु व्याख्यानं कामकाल देशदक्षिणानां दीक्षोपसत्स वसस्थानानामेतावत्वं हविषामुत्रैरूपांशु यो वेहविषांनु
तो॰

श्रौ० सू०

१०

पूर्व्येमेतुष्य एवाहोस्योहीनैकाहान्यस्यान्तरान्व्याख्यास्यामः १३ एतद्धि दं ब्रह्मचारिणामस्तनिराकृतिनं संवत्सरावमं वारयित्वाव्रतमनुयुज्यानुकौशिने प्रश्नयाप्तु
तरमहर्नेशानाम्नस्तिरयउदयगेने पूर्वेपक्षेश्वोथन्बहिर्ग्राम[illegible]स्थालीपाकं तिलमिश्रं श्रपयित्वाचार्यायेदयीत विदिते व्रतसंशयात्स्थालधुमाज्येदाप्लकारितास्सुरन्वारब्धेजु
हुयादग्नावग्निश्चरति प्रविष्ट ऋषीणां पुत्रो अधिराज एषः तस्मै जुहोमि हविषा घृतेन मा देवानां मोमुहद्भागधेयं मोअस्माकं मोमुहद्भागधेयं स्वाहा यातिरश्चीनिपद्यते
हविधरणीइति तां त्वा घृतस्यधारया यजे संराधनीमहं स्वाहा यस्मै त्वा काम[illegible]कामाय वयं सम्राड्यजामहे तमस्मभ्यं काममंदत्वाथेदं त्वं घृतं पिब स्वाहा अयं नो अग्नि
र्वरिवः कृणोत्वयं मृधः पुर एतु प्रभिंदन् अयं शत्रून्जयतु जर्हृषाणो यं वाजं जयतु वाजसातौ स्वाहा अमूर्यं सैरावानुमसै स्वाहा प्रदाते स्वाहा व्याहृतिभिश्च पृथ
ग्घुत्वाहै तं स्थालीपाकं सर्वं मशानेतिप्रत्युक्तं वंतमपामंजलिपूर्णमादित्यमुपस्थापयेत्त्वं व्रतानां व्रतपतिरसि व्रतं चरिष्यामि तच्छकेयं तेनेशकेयं तेनराध्यासमिति समाप्यसं
मील्य वाचं यच्छेत्करलममित्रसमीक्षमाणोयदा समयिष्यादाचार्यो करात्रमध्यायोपपादनात्रिरात्रं वाग्निस्तामीत्याध्यापेन तमेव कालमक्षिसमीक्षणा आचार्योहितेन वास
सादिः प्रदक्षिणं शिरः समुपवेष्टयित्वाहेतं कालमेवं भूतो स्वपन्भवेति तं कालमेवं भूतो स्वपन्भवेतितं कालमस्वपन्नासीतानुवक्ष्यमाणेऽपराजितायां दिश्यग्निं प्रतिष्ठाप्याभि
मुदकमंडलुमश्यानमितिम्युत्तरतोहोग्नेः कृत्वा वत्सतरीप्रश्नगुरुसं[illegible]थयपोवध्वा प्रश्नादग्नेराचार्यस्तत्पोपविशेदपराजितां दिशमभिसमीक्षमाणो ब्रह्मचारी लेपा
न्वारभ्याध्य प्रदक्षिणमग्निमासाचार्यं कृत्वोपसंगृह्य पश्चादाचार्यस्योपसंगृह्य विशेत्तणोत्तं ब्रह्मचारी दक्षिणाभिसमीक्षमाणः पृष्ठेन पृष्ठं संधाय ब्रूयान्मनसा महानाम्नीमोऽअ शिव

१०

तुभ्यं हीति पुनः पृष्ट्वानुकौशिनेसंमील्येवानुब्रूयात्पुरीषपदान्यग्निरन्तर्येणोऽन्युथाहीषमादित्यमीक्षयेन्मित्रस्यत्वा चक्षुषा प्रतीक्षे मित्रस्य त्वा चक्षुषा समीक्षे मित्रस्य चक्षु
षानुवीक्षइति दिशः सप्तसामधाराः पुनरादित्यं मित्रस्य त्वा चक्षुषा प्रतिपश्यामि योऽस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मस्तं चक्षुषोर्हेतुर्भिरित्यभिमुपस्पृशेदग्न इंद्रानमः कानमस्तद्विश्वे
मेनकश्यामेवपतिश्येनमोअस्तु देवेभ्यः शिवानः शंतमाभवसुमृडीका सरस्वति माते व्योमसंदृशि भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः शंन इन्द्राग्नीभवतामवोभिः स्कषेत्तनं सुप्रतंत्र
श्रुसीभिः कयानश्चित्र आभुवदित्येतस्याः स्योनाः पृथिवी भवेति समाप्य समानं संभारवजमेषदृषोः स्वाध्यायधर्म आचार्यवेदकः फाल्गुनाद्याः श्रवणा पाअनधीत ह
वीपातमुध्याय स्तैष्यादध्यीतपूर्वाणामधीतपूर्वीणाम् १४ इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे अष्टमोध्यायः उक्तं प्रकृतयोहीनैकाहाः सिद्धारहोभिरुक्तामुक्तिदशान
तिदशान्तकाहोज्योतिष्टोमोद्दशरात्रं दक्षिणान्तरास्यमकाहानां गो आयुषी विपरीते द्वादशाहानां ज्यहानांच ष्ठ्यहः पूर्वोभिक्लवष्यहो वैश्वप्रायश्च दक्षिणो अवगाति
रात्रेभ्यः साहस्त्रस्यस्थतिरात्रो छंदोमहस्य येऽर्थम्पासमख्यद्रुरादहीनाः सहस्रे तेषामहसमसंख्यायान्वहं ततः सहस्राणि समावत्तेवद्दक्षिणान्यरेपुरतिस्तकोरस्तत्तमेऽधिको
अग्निष्टोमोस्तोमपृथसंस्थान्यत्वादन्यभावोनिस्पात्रेमिति कातिकोमाध्यंदिनोत्तुहोतु निष्कवल्येस्तोमकांदितशस्यंतं शोपजनस्ताक्ष्ये वर्जिमंस्तेस्तस्ताक्तोनांहानो तततएवोही
नायेको श्रुवृतस्तोमास्तुस्तत्र्यास्तेनतत्र सकुस्थानेषुय्यानि स्तानिविद्यास्युदियात ४ उक्तानिवान्तुमास्यानिसोमान्व्यास्यामः पर्वणां स्थाने यूपकाने कपरिधौ पशुं नि
युंजेति वैश्वदेव्यास्थाने प्रथमे पद्यान्ने निधाउय्यज्ञाज्ञोऽ इतिपध्यांदिने रेकात्तिकादाद्याः सर्वत्र प्रथमस्योपातिकेषु वेहः स्वकाहिभिर्वरुण वैश्वानरपार्जन्ये हविषी अग्नेः पाती
यस्य पशोः पशुपुरोडाशन्यायान पशुः प्रातः सवनिकपुरोडाशेषु वैश्वदेव्याहविष्य न्वायातयेषु वैश्वदेवः पशुर्वोहस्य स्थाने वैध्यावरुणप्रघासस्थाने द्व्यहउत्तरस्यां कः प्रातः

श्रौ० सू० ३ सवनिकेषु पुरोडाशेषु वरुणप्रघासहवींष्यन्वायातयेयुर्मारुतं वारुणोपस्थं मैत्रावरुण्यन्तं बध्यान्निग्निष्टोमं इयाग्नस्थाने स्यहोतिरात्रोतो द्वितीयस्याह्नो नुसवनं पुरो
डाशेषु पूर्वेद्युर्हवींषि तृतीयेहन्युपान्श्वंतर्यामौ हुत्वा पौर्णदर्वं प्रातःसवनिकेषु केष्विनं माध्यंदिनेषु माहेन्द्राणयंतरे घृतयाज्ये दक्षिणे मार्जालीयेपि स्यात चोपस्थानेय
१२ यानतिप्रवीयसरतामन्द बध्यायाः पशुपुरोडाश आदित्स मन्वायातयेयुरायैं द्राग्नेकाद शिनाः पशवः सौर्याग्नेबध्याग्निष्टोमः शुनासीरीयया स्थाने प्रातःसवनि
केषु पुरोडाशेषु शुनासीरीयायाहवींष्यन्वायातयेयुर्वा पश्यः पशुराश्विन्यन्तं बध्योन्त्वहं पंचाशद्धोद क्षिणाः २ अथ राजसूयः पुरस्तात्फाल्गुन्याः पौर्णमास्याः
पवित्रेणाग्निष्टोमेनाभ्यारोहणीयेन यजेत पौर्णमास्यां नातुर्मास्यानि प्रयुंक्ते नित्यानि पर्वाणि चक्रीभ्यां तुपवांतरेषु चरं स्याहविपर्ययं वा संवत्सरं ते समानपदे
भिषेचनीयदशपेयादुभ्यो ब्रह त्रधरउभयसामाभिषेचनीयः संस्थितेमरुत्वतीये दक्षिणात आहवनीयस्य हिरण्यकशिपावासीनोभिषिक्तायपुत्रामा स
परिवृतायराजाशौनःशेपमाचक्षीत हिरण्यकशिपावासीन आचक्षे हिरण्यकशिपावासीनः प्रतिगरणात्मिप्रशारवे हिरण्यं शतमेवनंतत्समर्धयस्योमित्यृचः प्रतिगर
रवं सथतिमाथुयाडओमिति वेदं तथतिमानुषं दैवननं वैनंतन्मानुषवाचपापादनमः प्रमुंचतिनिनसमाधाराक्षि विलिनीस्याद्व्ययरुमारैनआरव्याप्यतेवनंछो
नःशेपमारव्यानंनहास्मिन्नल्पं चनेनःपरशिष्यतेमहस्वमारव्यात्रददयाद्धुतं प्रतिगरित्रयथासमासनसंसृपष्टिभिर्चरित्वादशपयन जयेतनत्रदृशदृशैकं नम
संभक्षयेयुर्नित्यान्प्रसंरव्यायतरानन्नुप्रसर्पयेयुर्यमानेतःपितन्स्वदशपुरुषंसमनुष्ठिता विद्यातपाभ्यां पुण्यैश्च कर्मभिर्येषामुभयतो नाब्राह्मण्यं निनये
युःपितृनइत्यक्रेनवंग्वासःमतेसोमईडंसरवाहयत्रसरित्वाभिर्निवग्वेरितिनिविहान यो राधसूक्तमुरवीयइत्युक्तेतप्रनीयादुत्तरआपूर्यमाणपक्षे केशवपना शिव ११

याब्रहस्पतेोतिरात्रोद्यामीमयोर्युधिष्ठिरोहोग्निष्टोमः पूर्वमहःसर्वस्तोमोतिरात्रउत्तरमुत्तरआपूर्यमाणपक्षे दशस्वधृतिरग्निष्टोमः ३ इतिराजसूया
न्यायस्कृष्णाश्वरदक्षिणा अन्यत्राभिषेचनीयदशपेयाभ्याम भिषेचनीये तु द्वात्रिंशतं द्वात्रिंशतं सहस्राणि पृथग्रुत्विग्भ्यःषोडशभ्यो दद्याद्द्वितीयिभ्यो षष्टाव्हेतनती
यिभ्यश्चलारि चलारि पादिभ्यः संसृपहोनां हिरण्यमाग्नेय्यां वत्सतरीस्सारस्वत्यामवत्सः सावित्र्यां श्यामः पौष्णो शितिपृष्ठो बार्हस्पत्यायामृषभ ऐन्द्र्यां महोक्ष
निरष्टवारुण्यां सा हस्रोदशपेयइमाश्चादिदक्षिणाः सौवर्णीरुक्मन्ह्लातुरश्वःप्रष्ठात्तुर्यवात्रुःब्रह्नित्न्तुरन्तःसक्ब्रह्मण्यायो हिरण्यप्राकाशावध्वर्योराउत्तोप्रतिप्रस्थो
तुर्द्वादशपष्ठौहीगर्भिण्यो ब्रह्मणावशामैत्रावरुणस्यरुक्मा होतुर्सेषसो ब्राह्मणाछंसिनःकार्पासंवासःपोतुःक्षौमीवरासीनेष्टुरेकयुक्तेयवाचितमछावाकस्यानड्वा
नाग्नीध्रस्यवत्समतर्युनेतुश्रिरुवषःसांउग्रावस्तुतः ४ उशानसवस्तोमनगरगीपोभिवात्मानंमन्यमानोयजेतोशनायत्सहस्वेउरयातंत्वमपायदवेतुवशायति
सरूकमुरवीयगोसत्रमभ्यमिस्तोमचनस्यतिमवानोंननाअचीरणुरुफारेःअभ्रक्तेनमानशंसिनदभातितस्करोबविद्यापर्वतानांहृदकविद्यारनस्यतीन्द्रवेभ्याव
नस्यतेदरीविचनस्पनेरशनयानियूयतिसक्रमुरवीयाभापिपत्यकामोवब्रह्मवर्चसकामोवाबृहस्पतिसवनयजेतनस्यतवाःसत्रस्थानेघाग्निर्देवेषुराजतीत्या
ज्यंयम्तंभगुनेनयइतिसूक्तमुरवीयइंद्रमरुत्वंब्रहन्नूणामुत्वेतिमध्यंदिनउदुष्यदेवःसविताहिरण्ययाघृतवतीभुवनानामभिश्रियेंदुसस्तुभिवीडवद्भिःसप्तु
क्षितंसवितानोभिभूमीनामभिनाभगरुतिवेश्यदेवेभ्यानयंमनमस्याभिज्ञिमाध्यप्रयंतुवाकेमविषीसिरमनयःसमिहूमग्निंसमिधागिरागृणाइत्याग्निमा
रुतंहोत्रकाःपंचैतानिचियानुप्रपस्यस्वयमान्नमोमिनानोउममयुःप्रभाथेस्यसत्रमाध्यंदिनेपुनुसवनमेकादशैकादशाद्दक्षिणाएकादशैकादशवासहस्रं

ते०

३ श्रौ०स०उ० धिशप्ता नि वाश्चोमाध्यंदिने धिको भुवाभ्रा तव्य वाने धिकुभ्र षुर्युतेन सघस्त्रिक्रियानुक्रियापरिक्रि यावास्त्रिकामस्य कं त्रिकेया श्रमेन वान्मो द्युकामामो न
मस्मान नइ यच्छूद्दान कामामि प्रजा स्यादि त्योषां सप्ता नांशस्य मुक्तेनहस्पातेस वनत्वं भुवे श्वतिमानं पृथिव्याभुवस्ल मिंद्र ब्रह्मणामद्दा अघादे ता तो ह पभः क
१२ नीनस्वसंघो अधिवो जातईद्रानुता हिभ्य श्रेअध दवदरामस्त्रिश्श भनुतदायिमहईंद्रियाय कथानुनपरि नरायाति द्रस्कस्यति न्मेविरलहोस एकं नुत्वा सन्य लिंगान विद्वानि
जेन्यं जौ च्यथेमामनु पोदवता ता प्रघान्वेस्यमहतो महानी स्यादिमा मइन्म दइंडामदायवावृधेस्म कमनुस्वीयाः ५ गोतमस्तोममंत निध्यंकुर्वति यद्दांत क
वध्यश्चेदनमरुद्धि संश्लिष्टिः पाइंद्रावरुणाभ्यां मल्वेंद्रा ह द स्पातिभ्यांमिंद्रा विष्णुभ्यांसज्ञ इति विस्या ग्निमारुतपुरस्तात्स्यरिधानी यायाज्ञा रपताभ्यश
क्रान मन्यतरस्या मकेउर वध्यस्मा त्रियषुवद्य ज्ञायइरीयनस्वे वींमक दाहूयस्मा त्रियांस्तथानुरूपानन्यत्राप्यवंस्मा त्रियात्तुरूपसंनि पालयकू वैयसोपस्ती
यथो नो सर्वैरिवे वध्यस्यामपिः प्रकृत्यास्यात्तथासति ६ श्येनाजिराभ्यामपि सरन्यजेता हंमनुगे र्भेनुसस्तया मन्यायस्तमन्यतिति मध्यंदिनो रा
पोह्रहस्पतिसवेनसंनह्वात्नोदितो धुष्पाणि स्त्रिं शिनो याजयेयुः शरमयं बर्हि मौसिलाः परिधयो वैभीतकं इध्मो कवीघातकोश्वा पगर्दो स्यादेयस्त्यत्या श्र
वयश्च छिंदनिवषट्कुर्यादुपलिपज्जुहुयान्सोह्यस्कृपूर्वेशावेदिः स्वलडमन र वेदिः स्वलेवालोमपः स्फ्यग्रोयपोचपालः कलापीवपाल इस्यागं तुकावि
कारा अन्यांश्चाध्वर्यवो । विदुः सिद्धहु शस्यहोता संप्रैषानेयस्यात्वाकीत्या विहिता महासोमेणा यो वालं प्रस्तेन नेः व्रजांमविंदत सो मिन्द्र तो यजेत श्रौ०
तिधाहरी यो ज्ञातर्व वेति मध्यंदिनः स वीग्नेयश्च नस्तो त्रिपानु रूपा आग्नेया स्तु विचारिवाप्यवासर्वेषु देवता शाब्दे ष्वग्निमेवाभिसंनमेतथा सत्यन्तस १२

मिंद्रस्त्रक तायजेतेंद्र सोममिंद्रस्तवेति मध्यंदिनो भ्रहतिकामो वा ग्रा स्वेयाग्निमेवमकामो वा प्रज्ञाकामो वा पहव्येन यजेत माउत्वाय एकइदिति मध्यं
दिनइंद्राग्न्योः कुलायेन प्रजातिकाम स्त्रिधाहरीत मुद्दुहीति मध्यंदिनस्य पस्य चित्रिगी षमाणो मरुत्वांइंद्र युध्मस्यतइति मध्यंदिने स्तौ त्रसोमनान्मा
द्यकामः क्षस्य वीरस्ती त्रस्याभिवयसइति मध्यंदिनो विघ्नेनाभिचरं स्त स्यशस्यमजितेरियां द्रा विष्णुकं कुर्वतिना स्वर्गकाम इमाउत्वा धीनेयइंद्र
ति मध्यंदिनो यः कामयेतनेहि घोपा ध्मन इयामितिसस्तपेयेन यजेत सतस्य हिस्तुरुधः संतिद्र वशिति स्त्रुत्कमु त्वोयसत्येन चेम सान्भक्षयंतिसत्यमियं
पृथिवीसत्य मयमग्निः सत्यमयं वायुः सत्यमसावादित्यइति सोमनमसो दक्षिणा। ७ अतिमूर्तिनायक्ष्यमाणो मासंसौ यासां द्रमसाम्यामि ष्टा स्यं
यजेतश्चे लं वां इमस्त्वासो य येत रमत्राह गोरमन्वतन वोनयो भवतिजा यमानस्तरणि विश्व दर्शतश्चिरं देवानामुद्गाद नी कमिति याज्यानुवाक्याः सइ
मंहीधुनि मे तोररम्याश्व प्रनाप्युच्याच्चु मुरिंधुनिं वेतिस्तुतेनुरवीयस्त येस्कनायशस्कामः पिबासोममभींद्रस्त वेति मध्यंदिनो ब्योमना श्राधकामो
विश्वेदेवस्तनायशस्कामः पंचशारदीयेन पशुकामएते वांश्र याणां कथयाश्च भाति दिदासेति मध्यंदिनउभयसामामा ह वोउवध्यः पंचशारदीये वि
शाविशो वोअतिथिमित्याउथ्यंरूपवरथंतरं प्रथुंगा सवाविव धो पशुकामइंद्र सोममेता पामेति मध्यंदिनो दशसहस्राणि दक्षिणाः पोकशेका
हो आयुर्गौरितिध्यत्यासमुद्भिहूलभिदोस्वर्गकामइंद्रसोममिंद्रः पूर्भिदिति मध्यंदिनो विनु सभिभर त्योरिपुवज्र यो श्च मन्युस ते अभिवरन्यजे

३ श्रौ० सू० उ० नालिष्यपतित्योः सम्राट्स्वराजोराड्विराजोः शादस्यैकाहिकेउपशादस्यराशिमरायेयोश्चकयाशुभीयतदिदासीय्यभूतिकामराज्यकामान्नाद्यकामेंद्रियकामा
१२ नेऽस्कामानामेतेकामाद्द्योइयोस्त्रिष्टिस्तोमाग्रात्यस्तोमास्वर्ग्याहानिनाकसदस्तोमादिकृत्नोमस्थानिभूतिवाहानि ४ वाजपेयमाधिपत्यकामःसप्तदशदीक्षः
सप्तदशापवर्गोवाहिरण्यस्रजसप्तिजोयाजयेयुर्वेद्यकिंऽल्कशतपुष्कराहतुर्विश्वजिद्राज्यंकयाशुभानदिदासनिमध्यंदिनःसंस्थितेमरुत्वतीयवाहस्पत्येष्टिराज्ञा
भागप्रभृतीकांनाबृहस्पतिःप्रथमंजायमानोबृहस्पतिःसमजयद्वसूनित्यामीक्षतेआग्नेरूपत्यायाग्निस्मदीतिस्रुदृशगृह्णांनइतिसंयाज्येयदित्वर्धेयवत्आजिं
रूपयेयुरथब्रह्मातीर्थदेशमयरथचक्रेप्रतिमुक्तेनदारुह्यप्रादक्षिणमावर्त्यमानेवाजिनांसामगायाद्वाविमेयाआवाजंवाजिनोअग्मन् देवस्यसवितुःसवे स्वर्गे
अर्वंतोयङ्क्तःस्वर्गंअर्वंतोयजंतीतिवाप्यदिसामगाधीयात्रिरेतास्मिंऽपेटतीयेनाभिषूतिकेनोक्तेतृतीयसवनेंसित्रवतीषुवेत्त्रापीरस्तेनस्विचक्रसौत्यामेनविवस
इषसद्इत्यग्निष्टोमसाम्निःस्तोत्रियानुरूपौषोडशीत्विदनस्माद्ऊर्ध्वमतिरिक्तोक्थ्यंपतत्रेअग्रशिपिविष्टनामपतद्विष्णुरूपवतेवीर्याणीतिस्तोत्रियानुरूपौअनुरू
नेप्रथमंपुरस्ताद्यतदिक्षुप्राध्यंत्वामिद्धवसस्पतेनेपत्स्थेतित्रयोदशानामेकाशिस्वाहाद्यइरोहणंरोहद्बृहस्पतेयुवमिंद्रश्चवसःस्वइतिपरिधानीयाविश्वाद्वृहति
वेदुसोम्यंमधितियाज्यात्स्यगवांशतानामश्वरथानामश्वानांसाद्यानांवह्यानांमहानसानांदासीनांनिष्ककंठीनांहस्तिनांहिरण्यकक्ष्याणांसप्तदशासप्तदश
निदक्षिणादृशान्येरक्षिणागणायनानांशतावमापराधीनांपूर्वीन्यागवशोस्यस्यनीसप्तदशासप्तदशसंपादयेदितिवाजपेयस्नानेसाराजाराजसूयेनयजेतब्राह्मणो शिव १२

बृहस्पतिसवेन ४ अनिरुक्तस्यवत्पूर्विरोनप्रातःसवनंचतृतीयसवनंचनेष्टतर्थेनितृतीयोदशवैश्वदेवंकयाशुभानदिदासनिमध्यंदिनोहोत्रकाअरुंस्तोत्रिया
नुरूपेभ्यःप्रथमान्प्रीपावांछमेपुरंद्रीनसूक्तानिचैवंपूर्वेसवनेबृहस्पतेष्वसौम्यानेषुपतिकामंविश्वजिच्छिल्पैल्पस्तस्यसमानेविश्वजितापगाथेभ्योबृहस्पतिसवेनाद्यानि
कवल्यमरुत्वतीयोवतचौनाभ्यांवृषर्वअकान्द्रिकेहोत्रकाऊर्ध्वंप्रगाथेभ्यःशिल्पान्यविकृतानिशंसेयुःसामसूक्तानिवाघांस्तवानहीनसूक्तानांमंत्यानामेकाहिका
नामुत्तमान्प्रमानंतृतीयसवनंबृहस्पतिसवेननाभानेदिष्ठस्तिहस्त्रर्वोवैश्वदेवान्सवादवयामरुत्वाग्निमारुतेमारुतान्त्रयोरुक्रःशस्योपायः ५० यस्यपशवोनोपध
रेरन्नन्यान्वाभिजनान्त्रिगीत्सेतसाप्तार्यीमणायजेतमाध्यंदिनेशिल्पयोनिवंऽमुक्तेविश्वजितरेकाहनगर्भकारंदेत्सुवीरंसत्येवस्तोत्रियानुरूपान्रथंतरेणाग्रतनोवैरा
ऽननतोरथंतरणाबृहद्वगाऽप्याचवमेवनामहन्यशाक्रमेत्रावरुणस्यनोधसवेरूपब्रह्मणाछसिनःश्यैतवैरूपवाकालेयरैवतेअच्छावाकस्यसमानंतर्यपाद्वौप्तोप्रगा
थावगर्भकारमनितस्तिहाद्वपरान्यश्चदूर्ध्वचतंतृतीयसवनमर्धमाशिरनादतिरिक्तोक्थानितगाबाधतहिविद्धिऊरमाणःसमिध्यसेंग्निनेंदेवाभास्यग्निःक्षत्रस्य
पतिनरवयमितिपरिधानीयापुंरस्ताकृतुनाप्तेयेणतियाज्याहदयकंसंवृत्रहेनुद्वृदसिश्रुतामघमानोविश्वाभिःप्रातर्यावापास्त्रस्यपतेमधुमंतमूर्मिमितिपरिधानीया
पुआंदंसास्वयमुश्कान्दशामद्इतिपाठानमिंद्वाउत्यामसिमहोदेदोयमाजसान्नमश्विनातंवांरथंमधुमतीरापधीहेवआपइतिपरिधानीयापनाम्यंतदश्विनाकृतंवामितियाज्या
ःमोदनामनवनुनइतिस्तोत्रियानुरूपाउनोधियोगाअग्नाइतिनानुरूपस्यानमवदीवापृथिवीतुभावन्नंदेव्याहोताराप्रथमापुरोहितेतिपरिधानीयासुंवांभागोनिहितोयज

श्रौ॰ सू॰ उत्त॰ त्रेतियाज्यायदिनाधीयाखुराणामोकः सखंशिवं वामिति चतस्रो याज्याः सद्वागायमते सवास्तोत्रमिंद्राय गायतस्य मुखः सत्रासाहं सत्रा ते अनुकृष्य इति वा सोत्रियानुरूपाः
२८ परिमिताः पशः सहस्रं दक्षिणाः श्वेतश्चाश्वतरीरथो होतुर्हीनः ११ इति श्रौतसूत्रे नवमोध्यायः ॐ ज्योतिरेवं द्विकामस्य नवसप्तदशः प्रजातिकामस्य त्रिवृत्सोमो
श्चोत्तरचतोगोरभिजिद्विश्वगोरूपमयसामासर्वस्तोमो वृषभपनआयुर्दीर्घव्याधेः पशुकामस्य विश्वजिच्छिल्पवर्चसकामवीर्यकामप्रजाकामश्रनिधाकामानां एष्ट्याहान्यादितः प्र
त्रा थक्का मेरित्याप्तिरात्रस्तेषामाद्यास्त्रयस्त्र्यहिकेशस्याद्यस्येकाहा अथाहीनाद्वादशप्रभृत्याद्वादशरात्रपरार्ध्या अग्निष्टोमादयोतिरात्रांता मासापवर्गा अपरिमाणादक्षि
णेकाहाश्चैतेरनिधयः सादस्त्रेणचैवदक्षिणा अतिरात्रश्चैवसर्वशक्तत्राक्षसंख्याः संख्यानाः षडहान्ता अभिप्लवादतिरात्रसंख्यस्य संख्यापूरणाग्रेहानानां हानोवैश्वानरो
धिकः १ आंगिरसं स्वर्गकामो यो वा पुण्याहीनोनुचेष्टः स्याच्चैत्ररथमन्नाद्यकामः कापिवनं स्वर्गकाम इति द्व्यहाः प्रथमस्य तूत्तरस्यादूरगात्तरीयं तत्तनीयसवनं तं
दक्षिणेनवदितिराज्यं गर्गत्रिरात्रं स्वर्गकामस्तस्य मध्यमस्याह्नो वामदेव्यं पृष्ठं विशो विशीयमग्निष्टोमसाम सारवंतीयमुतेमत्वमग्नवसत्वं रिनि वाध्यवेदत्रिरात्रो राज्यकामः
सर्वेजित्वता त्रिरात्राः छंदोमपवमानांतर्वसुः पशुकामः पराकछंदोम पराक्सो स्वर्गकाम इति त्र्यहा गर्गस्त्रिरात्रश्चास्य अत्रश्चतुर्वीरकारं महावीरवंत्याज्यानि यमग्नवाज स्य
पे सातमेति द्वितीये न्याय्यमग्ना योमत्विइतितनीय इग्निं नर इति चतुर्थेतस्याभिलाषवृषभा स्कन इति गायत्री पुरस्थंतरं पृष्ठमनुष्टु बृहती पृष्ठ चतुर्थेवलस्य गामतः
गं यज्ञो यथा अपूर्व्यं इति वाजामदग्न्यं पुष्टिकामस्तस्य पुरोळाशिन्युपसदो वैश्वामित्रं प्रजा ते व्यवासिष्ठं प्रजाकामो वसिष्ठसंसर्पमितिन्नतुर्हो सार्पराज्ञं पशुकामो दैवं भाति शिव

बोळशिमत्तुर्थर श्रु १३

त्रिककुबध्यर्धः पृष्ठ्योमहात्रिककुब्व्यूढ्योनवरात्रः समूढ्यस्त्रिककुप्समूढश्चतुर्होम ७

पौर्व्यवान्पंचशारदीयं पशुकामो व्रतवंतमायुष्कामो वा बरं वा कुसुरुविंदौ पुरिति पंचपंचराज्ञाः पंचशारदीयस्यतुसप्तदशोक्षाणो दैद्रामरुतामारुतीभिः
सहवत्सतरीभिः सप्तदशाभिः सप्तदशाभिः पंचवर्षपर्यग्निकृताः सवनीयास्तेषां त्रीस्त्री चतुर्थेहस्यालभेरन्परिशिष्टान्पंचमेव्रतवत्स्तृतीयस्याह्नः षष्ठान्म
हाव्रते पृष्ठ्यपंचाहउत्तमः २ सत्तमा षडहं प्रतिष्ठाकामः पृष्ठ्यः सम्मूढो व्यूढो वा पृष्ठ्यावलंबं पशुकामः पृष्ठ्यपंचाहो ऽभ्यासंगो विश्वजिद्व्रतं सायं मायुष्कामः
पृष्ठ्यत्र्यहः पूर्वोभिप्लवत्र्यहश्चसप्तसप्तरात्रः समृद्धिकामः प्राजापत्यं प्रजाकामः छंदोमपवमानं व्रतं पशुकामो जामदग्नमन्नाद्यकाम एते चत्वारः पृष्ठ्यो महाव्रतं चव्रतं
तुखस्तोमं प्रथमं सप्तदशं द्वितीये छंदोमपवमानेऽतिरात्रीये चतुर्विंशो बहिष्पवमानः सप्तदशः शाक्वरं चतुर्थेऽहं दमत्यन्याः प्रजावृद्धं त्रिककुद्का अभिजिद्विश्वजिन्महाव्रते
तं सर्वस्तोमाजनकसप्तरात्रः समृद्धिकामोभिप्लवचतुरहो विश्वजिन्महाव्रतं ज्योतिष्टोमः पृष्ठ्यः स्तोमो विश्वजिद्वा पशुकामस्य सप्तमो देवलेमीश्वतो ष्टरात्रः पृष्ठ्यो महा
व्रतं ज्योतिष्टोमानवरात्रमायुष्कामः पृष्ठ्यस्त्रिककुद्का श्चत्रिककुकाः पृष्ठ्यावलंबं इति पशुकामस्येति नवरात्रौ त्रिककुबध्यर्धोभिप्लव एते चत्वार्भिः स्तोमांश्चे पृष्ठ्यको
मायज्ञेनकुसुरुविंदुः समृद्धिकामस्त्रयाणां पृष्ठ्याह्नां मके केत्रिशछंदोमवंतं पशुकामः पृष्ठ्यावलंबस्यप्राग्विश्वजितश्छंदोमा दशमेचाहः पुराभिरनुयोनिर्गोम
पि तो गौरभिजिन्नं विश्वजिदायुष्टोम शत ज्योतिष्टोम श्रीकामोऽभिप्लव त्र्यहः पृष्ठ्य स्त्रिरिति दशरात्राः ३ पौंडरीकं समृद्धिकामः पृष्ठ्यस्तोमछंदोमा गोतमस्तोमे
विश्वजिद्वा कानकरात्रामहाव्रतं वैश्वानर इति वा थसंभार्यो चाति तिरात्रश्चतुर्विंशमध्यहोभिप्लवः पृष्ठ्योवेंद्रवज्रश्चोत्तरव्यवान्पृष्ठ्यस्याह्ने अहनीयस्यासमानव
रात्रान्महाव्रते ४ अथ द्वादशाहाभ्यनुः सत्यापि भवत्युरहीनाद्वादशरात्राः सम्मूढो व्यूढ ककोबानमभितोतिरात्रो संभार्या योवा वैश्वानरमुपरिष्टात्संवत्सर प्रव

श्री· उत्तर०
१५

त्र्यहं श्रीकामोऽतिरात्रश्चतुर्विंशं विषुवद्दर्शनं वरात्रो महाव्रतमथ भरतद्वादशाह इममेवैकाहं पृथक्संस्थाभिरुपेयुरतिरात्रमग्रे थाग्निष्टोममथ्याष्टाउक्थ्यानथाग्नि
ष्टोममथातिरात्रमिति द्वादशाहास्तेरात्मना बुभूषन्नज्ञया पशुभिः प्रजनयिष्यमाणाः स्वर्गं लोकमेष्यन्तः स्नानं स्थैर्ये ध्यमेकं तदुपयुक्तं यज्ञत्वेन तदेव स्वर्थस्केम सामा
न्यमपरिमितत्वाद्बहुमेस्य प्रदेशान्वस्यामो यथाहि परिमिता वर्णा अपरिमितं वा वाग्गतिमानुदन्त्य वमेषपरिमितानामकामपरिमिताः संघाताः सिद्धानि न्यहानि तेषां
यः कश्चन समाहारः सिद्धमेवशास्यमज्ञं तु संशयः सोमयज्ञसंस्थाभिरेकैव स्थानदक्रत्वेन दृष्टत्वादिति क्रमस्य तद्दोगे रेव ऋत्वा समयमज्ञा बार्हतरायं तरत्वा याम
काहेन शास्त्रं राथंतरायां द्वितीये नाभिप्लविकेन बार्हतानामपि वा कथायुभयथा न दिदासीये एव निविष्टानीयेस्यात्तामेकाहिकमितरत् ५ सर्वान्कामाना
प्स्यन्त्सर्वा विजितीर्विजिगीषमाणाः सर्वा व्युष्टीर्व्येष्यन्नश्वमेधेन यजेत तोश्वमुत्सृष्टं निश्चाम्यौ पजेत्ताग्निमूर्धन्वान्विराजौ संयाज्ये पौष्णो द्वितीयात्वमग्ने स
प्रथा असि सोम यास्ते मयोभुव इति सद्दं तौ त्वां चित्रश्रवस्तम यद्वा दिवं न दग्न य इति संयाज्ये अश्वमुत्सृज्य रक्षिपोतविधाय सावित्र्यस्तिस्र इष्टयोहरहर्भैराजं तंत्रा
सविता सत्यप्रसवः प्रसविता सविता य इमा विश्वा जातान्यादेवो यातु सविता सत्कल्तः संघानो द्वव सविता सहावत्नीद्धे समाप्ता सस्मात्स दक्षिणत आ
हवनीयस्य हिरण्ययकशिपावासीनोऽभिषिक्तो यपुत्रामात्यपरिमिता यराज्ञे पारिप्लवमाचक्षीत हिरण्मये कूर्चेऽध्वर्युरासीनः प्रतिगृणात्यास्यास्यन्नध्वर्यवि
त्याह्वयीत होहोतरितीतरः ६ प्रथमेहनि मनुर्वैवस्वतस्तस्य मनुष्या विशस्त इम आसत इति गृहमेधिन उपसमानीतास्युस्तानुपदिशा ~~स्तानुपदिश~~ त्यृ
चो वेदः सोयमिति सूक्तं निगदेद्द्वितीयेहनि यमो वैवस्वतस्तस्य पितरो विशस्त इम आसत इति स्थविरा उपसमानीताः स्युस्तानुपदिशति यजूंषि वेदो

शि·व
१५

स इम आसत इति

वेदः सोयमित्यनुवाकं निगदेत्तृतीयेहनि वरुण आदित्यस्तस्य गंधर्वा विशस्ते युवानः शोभना उपसमानीताः स्युस्तानुपदिशत्यथर्वाणो वेदः सोयमिति
यजुः पर्वं निगदेच्चतुर्थेहनि सोमो वैष्णवस्तस्याप्सरसो विशस्ता इमा आसत इति युवतयः शोभना उपसमानीताः स्युस्ता उपदिशत्यंगिर
सो वेदः सोयमिति यह्वोरं निशांतं स्यात्तं निगदेत्पंचमेहन्यर्बुदः काद्रवेयस्तस्य सर्पा विशस्त इम आसत इति सर्पाः सर्पविदः स्युपसमानीताः स्युस्तानुपदि ६
शति विषविद्या वेदः सोयमिति विषविद्यां निगदेत्षष्ठेहनि कुबेरो वैश्रवणस्तस्य रक्षांसि विशस्तानीमान्यासत इति सेलगाः पापकृत इति सुत्युपसमानीता
स्युस्तानुपदिशति पिशाचविद्या वेदः सोयमिति यत्किंचित्पिशाचसंयुक्तं निशांतं स्यात्तं निगदेत्सप्तमेहन्यसितो धान्वस्तस्यासुरा विश इम आसत इति कुसीदिन
उपसमानीतास्युस्तानुपदिशत्यसुरविद्या वेदः सोयमिति मायां कांचित्कुर्यादष्टमेहनि मत्स्यः सांमदस्तस्योदकेचरा विशस्त इम आसत इति मत्स्याः पुंजिष्ठाइ
त्युपसमानीताः स्युस्तानुपदिशति पुराणविद्या वेदः सोयमिति पुराणमाचक्षीत नवमेहनि तार्क्ष्यो वैपश्यतस्तस्य वयांसि विशस्तानीमान्यासत इति वयांसि
वायोविद्यिका उपसमानीताः स्युस्तानुपदिशतीतिहासो वेदः सोयमितीतिहासमाचक्षीत दशमेहनि धर्म इंद्रस्तस्य देवा विशस्त इम आसत इति युवानः श्रोत्रिया
अप्रतिग्राहका इत्युपसमानीताः स्युस्तानुपदिशति सामानि वेदो वेदः सोयमिति साम गायेदेवमेतस्यैव यशः संवत्सरमाचक्षीत दशमे दशमेऽसि समापयन्त्संव
त्सरान्तेदीक्षते ७ त्रीणि सूक्त्यानि सवनानि गोतमस्तोमः प्रथमं द्वितीयस्याङ्गिरसः पशोरूपाकरणकाले भ्यमानीय बर्हिर्वैधास्तावे पयेषु स
वदेत्प्रायदुपवर्तयेतञ्च यज्ञमस्मद्द्विविद्यान्नमन्युमर्ध्वं तो वाजी सभ्यामिति पलमानं वारयेन्नमवस्थितमुपाकरणाय यदक्रंदइ एकादशभिरत्यत्र पु

स्व॰ पू॰ ३०

१८

वन्त्वनुसंख्यायमित्येके धिमेत्यामी धमिति शिष्वा षड्विंशतिरस्य वंक्रय इति शामानोमित्ररस्यावपतो य शागाद्धसनं वाऽस्येतिवद्धसंतु प्रमथ्य पत्न्यो

धून्वंतिदक्षिणा केशपक्षानुदृत्य येतरा न्यस्त्वा सव्यानूरून्नाघ्नाना अथास्मै महिषीमुपनिपातयंति तां होताभिमथति माता च ते पिता च तेऽग्रे वृ

क्षस्य क्रीळतः प्रतिलामीतितो दितागमे मुष्टिमतं सयदिति साहोतारं प्रत्यभिमथत्यनुवर्यश्च शातं शातपुत्र्यो माता च ते पिता च तेऽग्रे वृक्षस्य क्रीळतः पीय

स्य नूइव ते मुखं होतर्मा त्वं वदो वदतीति वावातां ब्रह्माध्वर्युपेन्ना मुष्टे यता दिरो भारं हरन्निव। अथास्य मध्यमं तु रुशीते वातेपुनन्निवेति सा ब्रह्माणं प्रत्यभिमथत्य

नुवर्यश्च शातं शातपुत्र्य ऊर्ध्वमेनमुच्छ्रयतं गिरौ भारं हरन्निव। अथास्य मध्यमेजतु शीते वाते पुनन्निवेति स दः प्रसत्य स्वाहा कृतिभिश्चरितो ८ ब्रह्मो

द्यं वदंति कः स्विदेकाकी चरति क उ स्विज्जायते पुनः किं स्विद्धिमस्य भेषजं किं स्विदावपनं महदिति होताध्वर्युं पृच्छति सूर्य एकाकी चरति चंद्रमा जायते पुनः

अग्निर्हिमस्य भेषजं भूमिरावपनं महदिति प्रत्याह किं स्वित्सूर्यसमं ज्योतिः किं समुद्रसमं सरः किं स्वित्पृथिव्यै वर्षीयान्कस्य मात्रा न विद्यत इत्यध्वर्युर्होतारं पृ

च्छति सत्यं सूर्यसमं ज्योतिर्द्यौः समुद्रसमं सरः इंद्रः पृथिव्यै वर्षीयान्गोस्तु मात्रा न विद्यत इति प्रत्याह पृच्छामि त्वा चितये देवसख यदि त्वमत्र मनसा जगंथ केषु

विष्णुस्त्रिषु पदेष्वेष्टः केषु विश्वं भुवनमाविवेशेति ब्रह्मोद्गातारं पृच्छत्यपि तेषु त्रिषु पदेष्वस्मि येषु विश्वं भुवनमाविवेश सद्यः पर्येमि पृथिवीमुत द्यामेकेनां

गेन दिवो अस्य पृष्ठमिति प्रत्याह केष्वंतः पुरुष आविवेश कान्यंतः पुरुषे अर्पितानि एतद्ब्रह्मन्नुपवल्हामसि त्वा किं स्विन्नः प्रतिवोचास्यत्रेत्युद्गाता ब्रह्माणं पृच्छति पं

चस्वंतः पुरुष आविवेश तान्यंतः पुरुषे अर्पितानि एतत्त्वात्र प्रतिमन्वानो अस्मि न मायया भवस्युत्तरो मदिति प्रत्याह प्रांचमुपनिष्क्रम्यैके यजमानं पृच्छंति ९ शिव

३१

च्छामि त्वा परमंतं पृथिव्या इतीयं वेदिः परो अंतः पृथिव्या इति प्रत्याह महिम्ना पुरस्तादुपरिष्टाद्ब्रह्मपात्राणां चरंति स्रुचः स्वयंभूः प्रथमोऽन्तर्महत्यर्णवे दधे ह गर्भम्

ृत्वियं यतो जातः प्रजापतिः होता यक्षत्प्रजापतिं महिम्नो जुषतां पिबतु सोमं होतर्यजेति प्रैषस्त्वमेव लोकाः प्रदिशो दिशश्चेति याज्याभ्यो जरस्तूपरा गोमृगा इति प्रजा

पत्याश्च ते दृहीति तिरश्चां पुरस्ताद्भूतानां प्रचरंति परं वमनेन रश्मीक्रा रास्यंत्यक्रस्य ९ तस्य विशेषान्वक्ष्यामोऽग्निं तं मन्य इत्याज्यं तस्यैकाहिकमुपरिष्टादुगत्ये

वैकाहिकानुत्तरो विकिरेद्वै कुर्मतेहि प्रायश्चिरमिति निमरुत्वतीयस्य प्रतिपदे कालवत्स्थाने ऐकाहिकोऽनुचरः स्वं केषु रोत्यमुष्टत्यैकाहिकमुपसंशस्य तस्मिन्निविदं दध्या

देवं नित्ये केवल्य इत्यं देवं सविता रमाण्याय इति वैश्वदेवस्य प्रतिपदे कालवत्स्थाने ऐकाहिकौ कोऽनुचरः स्तं केषु कोऽहिकान्युपसंशस्य तेषु निविदो दध्यादेवमेवाग्निमारु

त ज्वनु शेष्टध्याहरणेन ज्योति गौरायुरभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतं सर्वस्तोमो य इमा वा छमि पुरुषवर्जमव्राह्मणानां वित्तानि प्रतिदिशमृत्विग्भ्यो दक्षिणा दद्या

त्प्राची दिग्घोतुर्दक्षिणा ब्रह्मणः प्रतीच्यध्वर्योरुदीच्युद्गातुरेताद्रस्होत्रका अन्वायत्ता अन्वायत्ताः १० इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे दशमोऽध्यायः श्रीः ३५३

श्रीः अथैनेषामह्नां यो गविशेषान्वक्ष्यामो यथा युक्तानि यस्मै यस्मै कामाय भवंत्या द्यमेवैकाहो ऽतिरात्र आदौ प्रायणीय एवात्य उदयनीयोऽन्त्य ऐकाहीनो मध्येषु चैभ्या

नरत्नस्तवमेवातरेयावृक्रादशरात्रप्रायणाप्रकृतिः सत्राणां तत्राप स्थान मध्ये दशरात्रादेकाह्नार्थमिहाव्रतं प्राग्दशरात्राद्दिनेरेषाम कुंद्ध हार्थे गोआयुषी व्यहार्थे

त्रिकद्रुका अभिप्लवत्र्यहं पूर्वं त्रिकद्रुका इत्याचक्षते चतुरहार्थे त्रिकद्रुकाम हाव्रतं च पंचाहार्थे भिप्लवपंचाह उत्तमस्य तु षष्ठान्तं तृतीय सवनं षडहार्थे भिप्लवः षळ

हस्तन्याय या आचरापाः षळहा ता पुनः पुनः पूर्वोऽपर्यश्च षळहस्संत्रमामवगच्छति १ द्वौ त्र्यो दशरात्रावृद्धिकामानां प्रथमं पृष्ठ्यं छंदोमांश्चांतरा सर्वस्तोमातिं

चतुर्दशरात्रस्याग्निष्टुत्प्रायणीयादनंतरः सप्तदशरात्रादीनि काउभौ लोकावाप्स्यतां तत्तीयं ततीयस्य ३

श्री॰ ऊप रात्रो न्याय क्लृप्तं व्रतवंतं प्रतिष्ठाकामा द्वितीयं त्रीणि चतुर्दशरात्राणि सावकामिकं प्रथमं द्वौ पृष्ठ्यावावृत्त उत्तरस्तल्पे वोदके वा विवाहे ग्रामीं मीमांस्यमानाद्वि
तीयं पृष्ठ्यमभितस्त्रिककुद्न्याय क्लृप्तं संह्या होपजनं प्रतिष्ठाकामास्तृतीयं चत्वारिंशं दशरात्राणि देवलमी सत्तां प्रथमं प्रथमस्य चतुर्दशरात्रस्य पृष्ठ्य
१७ च मध्ये महाव्रतं ब्रह्मवर्चसकामा द्वितीयं द्वितीयस्यैव चतुर्दशरात्रस्याग्निष्टुत्प्रायणीयस्थाने न्याय क्लृप्तस्त्र्यहोपजनः शेषो न्याय क्लृप्तं त्र्यहोपजनं प्रतिष्ठा
कामाश्चतुर्थं षोडशरात्रं चतूरात्रोपजनमन्नाद्यकामाः षडहस्थाने पूर्यते स तं त्रस्योपजनं वक्ष्याम एकान्नविंशतिरात्रमेकरात्रोपजनं ग्राम्यानारण्यान्
न्नवरुरुत्समाना विंशतिरात्रं प्रतिष्ठाकामा अभिजिद्विश्वजितौ वाभिप्लवात्पूर्वे २ द्वावेकविंशतिरात्रौ प्रतिष्ठाकामानां प्रथमं त्रयाणामभिप्लवानां
प्रथमात्पूर्वे तिरातिरात्रौ ब्रह्मवर्चसकामा द्वितीयं नवरात्रस्याभिजिद्विश्वजितौ पृष्ठ्यावावृत्त उत्तरः संवत्सरसंमिता इत्याचक्षते द्वाविंशतिरात्रं चतूरा ने
त्रोपजनमन्नाद्यकामास्त्रयोविंशतिरात्रं पंचरात्रोपजनं पशुकामा द्वौ चतुर्विंशतिरात्रौ प्रजातिकामाः पशुकामा वा प्रथमं षडहस्थाने पूर्यते स तं त्रस्योप
जनं वक्ष्यामः स्वर्गे लोके सत्स्यंतो ब्रध्नस्य विष्टपं रोक्ष्यंतो द्वितीयं पृष्ठ्यस्तोमस्त्रयस्त्रिंशो निरुक्तो विशालः पृष्ठ्यस्तोमा एकत्रिंशत्रिणावत्रयस्त्रिंशाः प्र
तिलोमाः पूर्वस्मिंस्त्र्यहे तु लोमा उत्तरस्मिंस्त्र्यहे विशालस्यापि वोत्तर एव त्र्यहः प्रतिलोमो न्वलोमश्चानिरुक्त महराद्वृत्तः पृष्ठ्यस्तोमास्त्रिवृद निरुक्तो ज्योतिरूप
यसाप्तसंसदामयनमित्येतदाचक्षते पंचविंशतिरात्रमेकरात्रोपजनमन्नाद्यकामाः षड्विंशतिरात्रं द्विरात्रोपजनं प्रतिष्ठाकामाः सप्तविंशतिरात्रं त्रिरात्रोप रीच
जनं मृद्धि कामाः अष्टाविंशतिरात्रं चतूरात्रोपजनं ब्रह्मवर्चसकामा एकान्नत्रिंशद्रात्रं पंचरात्रोपजनं परमां विजितिं विजिगीषमाणास्त्रिंशद्रात्रमन्नाद्यका २०
सप्तदशरात्रं पंचरात्रोपजनं पशुकामा परमां विजितिं विजिगीषमाणा अष्टादशरात्रमायुष्कामाः ८

कामाः षडहस्थाने पूर्यते स तं त्रस्योपजनं वक्ष्याम एकत्रिंशद्रात्रमेकरात्रोपजनमन्नाद्यकामा द्वात्रिंशद्रात्रौ द्विरात्रोपजनं प्रतिष्ठाकामाः ३ त्रीणि त्रयस्त्रिं
शद्रात्राणि प्रतिष्ठाकामानां प्रथमं त्रयाणामभिप्लवानामुपरिष्टादुपरिष्टादतिरात्रो ब्रह्मवर्चसकामा द्वितीयं चतुर्णां पंचरात्राणामावृत्त उत्तम उत्तमो वांतरा सर्वसो
मातिरात्र उभौ लोकावाप्स्यतां तत्तीयं वर्णां पंचरात्राणां मध्ये विश्वजिदतिरात्र आवृत्तास्त्वत्तरेत्र यश्चतुस्त्रिंशद्रात्रं चतुरात्रोपजनमन्नाद्यकामाः पशुकामा नाध्रे
गुत्तराणि चत्वारि त्रिंशद्राजः पंचरात्रोपजनः षट्त्रिंशद्रात्रं षडहउपजायते स तं त्रस्योपजनं वक्ष्यामः सप्तत्रिंशद्रात्रमेकरात्रोपजनोष्टात्रिंशद्रात्रं द्वि
रात्रोपजनमेकोनपंचाशत्त्वारिंशद्रात्रं त्रिरात्रोपजनमनंतां श्रियमिच्छंतश्चत्वारिंशद्रात्रं चतूरात्रोपजनं परमाप्तां विराजि प्रतितिष्ठंत एकचत्वारिंशद्रा
त्रप्रभृतीन्युत्तराणि न्यायेन प्राक्चत्वारिंशद्रात्रात्पंचाशद्रात्रप्रभृतीनि ता षष्ठिरात्राद्द्विषष्टिरात्रप्रभृतीनि चैकोनशततरात्रा न त्रैकरात्राचतूरात्रोपज
नानि व्रतवंति ४ सप्तैकान्नपंचाशद्रात्राणि विपाप्मना वत्स्यंतः प्रथममतिरात्रस्त्रीणि त्रिवृत्स्वहान्यतिरात्रो दशपंचदशान्यतिरात्रो द्वादशसप्तदशान्य
तिरात्रः एकविंशान्यतिरात्रो द्वादशैकविंशान्यतिरात्रस्त्रिवृतां प्रथमो ग्निष्टोमः षोडश्युत्तमः पंचदशानामुक्थ्या इतरे विधृतय इत्याचक्षते यमातिरात्रं यमौ
द्विगुणमिव श्रियमिच्छंतौ द्वावभिप्लवौ गोआयुषी अतिरात्रौ द्वावभिप्लवावभिजिद्विश्वजितावतिरात्रावेको भिप्लवः सर्वस्तोम नवदशावतिरात्रो महाव्र सप्त
तं स्वर्गं लोकमिष्यकामास्तृतीयं चतुर्णां पृष्ठ्यानां मेकैकं नवकत्वोन च वर्गाणां प्रथमं षष्ठसप्तमोन्यहान्यग्निष्टोमाउक्थ्या इतरे महाव्रतं स विषुवः ककुभ रसाव
क्तले ५ त्रयाणामुत्तरेषां न्याय क्लृप्ता अभिप्लवाः प्रथमस्य तत्पर्वं चतुर्थात्सर्वस्तोमो तिरात्र उपसत्सु गार्हपत्ये गुग्गुलु सुगंधितेजनपैतुदारुभिः

श्रो० उत्त० पृथस्सर्पाविविपय्यानुसवनेसन्ने शुनाराशंसे धाजीरंनध्यंनीरंश्वयेबरोसानभ्रायुर्वेशात्मानेनैवजानीरंस्तएताउपेतुरंजनाध्यंजनीयाइसाचक्षतए
नाएवप्रतिष्ठाकामानामाजनाध्यंजना वर्जमेतासामेवसुर्वस्तोमस्थानेषुमहाव्रतमेदेमत्यञ्च्याः प्रजाबुभूषंतएतासामेवसर्वस्तोममुद्भूस्यपथास्थाने
१८ महाव्रतंसंवत्सरकामानास्यंतुउत्तममतिरात्रश्चतुर्विशंत्रयोभिप्लवेगोआयुषीदशरात्रोव्रतमतिरात्रःसंवत्सरसंमिताइत्याचक्षतएकषष्टिरात्रं प्रति
ष्ठाकामा एतासामेवपृष्ठ्यावभितोनवरात्रंतयोरावृत्तषडुत्तरःशतरात्रमायुष्कामाश्चतुर्दशाभिप्लवाश्चतुरहोपजनाइतिरात्रिसत्राणि ६ अथ
गवामयनंसर्वकामाःप्रायणीयःचतुर्विंशउपेत्यचतुरभिप्लवान्पृष्ठ्यपंचमान्पंचमासानुपेत्यषष्ठंसंभरंतित्रीनभिप्लवान्पृष्ठ्यमभिजितंस्वरसामानि तं
साधृष्ट्यापृष्ठ्योभ्यामितितुपूर्वपक्षोथविषुवानेकविंशोनपूर्वस्यपक्ष[illegible]सोनोत्तरस्यावृत्तास्वरसामानःषडहाश्चोत्तरस्यपक्षसःस्वरसाम्नोविश्व
जितंपृष्ठ्यंत्रीनभिप्लवानितिसप्तमंदूराग्नेनंकृत्वाऽथपृष्ठ्यमुखांश्चतुरभिप्लवांश्चतुरोमासानुपेत्यथोत्तमंसंभरंतित्रीनभिप्लवान्गोआ
युषीदशरात्रंव्रतोदयनीयाभ्यांसप्तमःप्रयतइतित्वेकेसंभार्यमुत्तरंपक्षोथसंभार्यव्रतोदयनीयेएवोत्तमस्यगोआयुषसप्तमस्यगोआयुषीवाभि
हेरेपुर्गोविश्वजितेनांनंतरमायुषंस्वदशरात्रादपिवोर्ध्वविश्वजितःसप्त ६॥ मंसमूनमासंकृत्वोपहरेपुर्गोआयुषीदशरात्रंवापिवोत्तरस्यपक्षसो
हान्येवावर्तेरन्ननुलोमाःषडहाःस्युःषडहावावर्तेरन्ननुलोमान्यहानीतिगवामयनंसर्वेवीषडहाअभिप्लवाःस्युराभिप्लवास्युः ७ इतिश्रौत
सूत्रेएकादशोध्यायःसमाप्तः श्रीः गवामयनेनादित्यानामयनंव्याख्यातंसर्वे[illegible]भिप्लवास्त्रिवृद्वदशमासाश्चपृष्ठ्यमध्यमानवष शिव
ने त्व १८

षसप्तमासनमान्वर्त्यपित्वापृष्ठस्यातिसप्तर्नात्वाभिजिदिश्वाजितास्थानेसप्तमस्यचमासस्योत्तमयोरभिप्लवयोस्थानेत्रिवृद्कादशरात्रउद्भिद्बलभिदौतोत्तमस्य
चमासस्याद्यायभिप्लवास्त्रिवृत्स्युरुद्धृत्यतेषामध्यममपस्युःपृष्ठ्यमध्यमाःसप्तकादशरात्रः १ आदित्यानामयनेनांगिरसामयनंव्याख्यातंत्रिवृत्स्वभिप्लवाःसर्वेपृ
ष्ठ्यादयश्चाद्यामासाःपंचपूर्वस्यपक्षसश्चत्वारउत्तरस्यपृष्ठ्यो[illegible]पृष्ठ्यादयउत्तमस्यचमासस्याद्योयषडहाश्चस्युःपृष्ठ्या[illegible]एवतेपिस्युःपूर्वस्यात्तामतिप्लवौ २ दृ
तिवालवनेनरथनंप्रायणीयोतिरात्रस्त्रिवृत्तामासंपंचदशेनमासंसप्तदशेनमासमेकविंशेनमासंत्रिणवेनमासंत्रयस्त्रिंशेनमासंव्रतंविषुवतएतैरेवमासैःप्रतिलोमैः
पक्षउत्तमस्युदयनीयोतिरात्रएतदामयस्त्रोमतिरात्रावित्यपरमन्यत्राप्यादिष्टैःकालपूरणेनत्वे[illegible]नियमः ३ कुंडपायिनामयनंमासंदीक्षितासत्वंतिनेमा
सिमोमंक्रीणंतितत्यद्वादशापसदोमासंनिमासमुपनह्यचर्यपत्राणयुत्ताध्योपनह्यरामासमग्निहोत्रंजुहुतिमासंदर्शपूर्णमासाभ्यांयजंतेमासंवैश्वदेवेनमासं
वरुणप्रघासैर्मासंसाकमेधैर्मासंशुनासीरीयेणाय्यवहर्मासःप्रयतेतत्दशाहिंसमाप्याग्निप्रणयनादिधर्मासादनादिदीवपवसथिकंकर्मकृत्वाश्वोभूतेप्रसुत्यु
नदेवन्तपसदुप्रवानंतरंकुर्वितिनथाप्रसुत्यान्मोस्यान्मासानग्निहोत्रादीन्देवंतनसदनुपपन्नंपश्चर्येधाग्निप्रणयनेनस्यवस्वेःसुत्यानिमित्तमतिप्रणीतसर्वायेवे
गुवयंदर्शपूर्णमासयोस्तथाग्निहोत्रस्यसदोहविर्धानान्याग्नीध्रीयाग्नीषोमप्रणयनेवसतीवरीग्रहणानियश्चयांनिभवंतिसकृत्यार्थान्येकेतत्कालाश्चैवतद्गुणाःसि
द्धाग्नाप्राणोनेयवधानादेयत्वेयथापृष्ठ्याभिप्लवेवतःसगुणानांद्योवकेमेणाप्रभूतउपजनोवासकृत्सेवृणयालस्येनसनेवघ्नतेहकालसंशयत्वाद्युत्सर्गमेकेसुत्याप्सकृ
पात्क्रियाल्वेवप्रवृत्तंतमगात्वावस्थानेदोषत्रिवृतामासंपंचदशेनमासंसप्तदशेनमासमेकविंशेनमासंत्रिणवेनमासमष्टादशेत्रयस्त्रिंशानिद्वादशाहस्यदशाहानिम
लो मु मु

श्रौ० उ० नं० दाश्वतंचातिरात्रंश्चसर्वेणयज्ञेनयजंतेयएतदुपयंति ४ सर्पाणामयनंगोआयुषीदृशीस्तोमावनुलोमप्रथमासान्यतिलोमप्रदृश्याति द्वादशीस्तोमोविषुवत्स्थानेप्रकाशकामा
उपयुस्त्रैवर्षिकंअक्षकामागवामयनंप्रथमःसंवत्सरोआदित्यानामयथांगिरसांचत्वारितापश्चित्तानिक्ष्केत्तापश्चित्तंप्रथमंसंवत्सरंसदीक्षोपसत्कंतस्यचत्वारःसोत्यामासागवा
मयनस्यप्रथमषष्ठसप्तमोत्तमार्णैवर्षिकंतापश्चितंतस्यसौत्यःसंवत्सरउक्तोगवामयनेनज्योतिगौरायुरभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतंचतुर्विंशानांचैकैकंद्वादशवर्षिकंतापश्चि
श्रौ ५४ तंतस्य चत्वारःसौत्याःसंवत्सराःगवामयनंशस्यापूर्वेणादैवंन्यायेनापिवोत्तरस्यप्रक्षसोद्वाविंशतिःसवनमासाश्चयुगस्त्रयोविंशतिःपूर्वस्यषट्त्रिंशद्वर्षिकंमहा
तापश्चितंतस्यद्वादशसौत्याःसंवत्सरागवामयनशस्याःपूर्वेणादैवंन्यायेनचरूपतेह्येशसंवत्सरंत्र्यत्रिवृतःसंवत्सराःसोद्यतःपंचदशास्त्रयःसप्तदशास्त्रयएकविंशा
स्त्रयस्त्रिवत्सामवेदसाध्यानांषट्त्रिंशद्वर्षिकंमेकैकेनतनवनेनवर्षाण्येतेनरवस्तोमःसाध्यानांशतसंवत्सरमेकैकेनपंचविंशतिःपंचविंशतिवर्षाण्येतेनरवस्तोमविश्वसृजांसह
स्रसंवत्सरमेकैकेनाहूततीयस्यंयहूततीयानिवर्षशतान्यग्नेरग्निष्टोमसहस्रंसहस्रसाध्यमित्येकेदाचस्पते ५ अथसारस्वतानिसरस्वत्याःपश्चिमउदकांतेदीक्षेरं
स्तेतचैवदीक्षोपसदःकृत्वाप्रायणीयंचसरस्वतीदक्षिणतीरेणशम्याप्रासंशम्याप्रासंहरहर्यंतिमानाअनुव्रजेयुःसंहार्यउलूखलबुध्नोयूपःकृत्वातिसदाहविर्धा
नान्याग्नीध्रीयंपत्नीशालंवेदक्षिणपुरस्तादाहवनीयस्यावस्थानंयत्रैनांशम्यांपतेत्तस्याव्रजनिपतेत्तदहःयत्रस्याश्चायतनंततोधिष्ण्याहोराविषमेवेन्निपतेदुदूत्यसमे
विहरयुरुरःकृत्वेहाकृणंपुरोडाशंनिर्वपेयुरपांनप्त्रेरूपायानुपादायमस्थानडुपस्थेमन्त्रायंतुपयंत्यन्याइत्यातःसमानंसर्वेषांमित्रावरुणयोरयनंकुंडपायिनामयनंस्या
द्यान्वष्पमासोनोवर्त्तयंतोव्रजेदुर्मासिमासिवगोआयुषीउपयुरायुरयुस्मेषुगोयुग्मेष्वितितुप्रथमःकल्प्योयाद्वितीयायथामासोवास्यापामतिरात्रेस्यातथादीक्षेरंस्तेमासा श्रौ ५६

स्यात्यत्मातिरात्रंस्थाप्यतदहरेवामावास्यस्यसांनाय्यवत्साकुर्युस्तंपक्षमामावास्येनव्रजित्वापौर्णमास्यांगामुपेयुःपौर्णमासेनोत्तरंव्रजित्वामावास्यायामामुपेयु
पुरेवमावर्त्तयंतोव्रजेयुरिडाग्न्योरयनंगोआयुषीश्यामयेस्थायनंत्रिकद्रुकेःसरस्वतीपरिसर्पणस्यशास्यमुक्तंगवामयनेनेकपातीनित्यहान्यतिरात्राःश्य्याहश्चतुर्थामि
तिनुगतेयोत्यात्यानानिह्लाक्षंश्रस्रवणंप्राप्यात्थानंनेपुमुनायांकारपवंश्वभृथमभ्युपेयुरुदत्यास्मयेकामायक्षिर्दीरिजनेतेत्तत्स्यामस्यांश्चांचपुरुषीशंधेनुकेस्थेरेतंहोसा
नमर्षभेकशतानांवासहस्रभावसेत्रेसत्रग्न्यांगृहपतिमरणेवाउत्थान्यांहन्निष्ठेतोविश्वजितातिरात्रेणाभियुगृहपतिमरणआयुषागवामागवांसहस्रभावत्रेतिशस्यं ६
अथसवनीयाःक्रतुपशवोत्यंतमाग्नेयोवैद्राग्नोयाग्नेयेनारथंतरपृष्ठेषैंद्रोबृहत्पृष्ठेषुवैकादशिनान्वापायणीयोदयनीययोरतिरात्रयोःसमस्तानालभेरन्नेवं
द्राग्नमेतर्हीवान्वहंवैकैकशाएकादशिनान्नत्ववैकादशिनीन्यूनामालभेरन्नितेनचसमश्वयनेनेयुरन्नतीयेहानिदशरात्रस्यद्वात्रिंशतमेकादशिन्यःसंतिष्ठंतेतएतस्मिन्नेवरात्रे
तिरिक्तपशूनालभेरन्नैकादेवंतामनमकृतिंशतेंद्राग्नंत्रिणावैश्वदेवंत्रयस्त्रिंशेद्यावापृथिवीयांधेनुंचतुर्विंशेतस्याएवनत्रैसंवायव्यंचतुस्त्वारिंशआदित्यांवशामष्टाच
ति त्वारिंशमैत्रावरुणीमविवाकैविश्वरूपामृषभंमहाव्रतआग्नेयमुदयनीयेरात्रेपिवैकादशिनीमेवत्रयस्त्रिंशंपुरस्तपुरभिजिद्विश्वजिद्विषुवंतौहिप्रस्थानिसुः ७
अथसत्रिधर्माःदीक्षणादिप्रायणीयांतदेवानामधर्मापलेप्राकृतानांनिवृत्तिःसर्वेशाश्वदेपयुग्राममवर्षासरणाचिक्रतस्मयनस्यामिहासमनार्थीभिभाषणमनृतंक्रो
धमपोशगाहणामभिवर्षणमानरोहणवृक्षस्यनारोवारथस्यवादीक्षिताभिवादनंदीक्षितस्वापसदृग्मुभौसुन्वंतौसममसिद्धोतान्पूर्वोरभिपामभितदृतरंवासर्वसाम्येयथावयोनु
स्यगीतवादित्रान्यन्यांस्थाकृत्यापाशाग्न्येपवोन्वहिर्वेदिपदोश्याश्चामयमुनर्दिकाणानाएवाभ्युदिपात्रेभ्यस्नभिपयमेवाचोल्किंविदापवोपन्नमेत्वमग्नेव्रतपाअसीति

बौ० सू०
२०

उपेदास्याय वतरं पहेवल्लीभिते तावत्कीर्तिनं तैरेवदीक्षितदद्यैरपपुष्य पुनर्दक्षिणये पुराग्रयणकालेनवान्नोऽसवनीयान्निर्वपेयुरुदक्षोपसत्कं प्रतदुग्ध आदये पुरस्तेषां ग्रहा
नियमोदीक्षासु च्यरतिनीयकालस्तु पसदां चतुर्थनि केस्याद्रुधेन तावदेव त्रिसिस्नैने स्नाव द्वाभ्यामेकेनवा वेदेवसत्यासत् हविरुच्छिष्टसक्षाए वसुद्धीनोः करेभः परिवापः
पुरोडाशः पयस्येति तेषांयद्यत्कामयीरंस्तत्तदुपविगुल्यस्येपुराशिरदुग्धो दध्यर्थं सौम्यं वो विगुल्यं निर्वपेयुरिति शौनकोयावछरावंमन्येरन्नेवरेवमेकबार्हस्पत्यमेक
सर्वान्वाबुसवनपपिवान्यत्र सिहूगाहपत्ये पुनराधीय श्रियो पत्रतयेरन्नन्यान्वापथ्या भक्षानामूलफलेभ्य एतेनवर्तयेयुः पशुनात्वे ० नस्यविभागं वक्ष्यामोऽह
न्नसज्जिह्वे प्रस्तोतुः श्येनं वक्ष उद्गातुः कंठः काकुदः प्रतिहर्तुर्दक्षिणाश्रोणिर्होतुः सव्याब्रह्मणो दक्षिणासक्थिमैत्रावरुणस्य सव्यं ब्राह्मणाच्छंसिनो दक्षिणं पार्श्वं सां
समध्वर्योः सव्यमुपगातॄणां सव्योंऽसः प्रतिप्रस्थातुर्दक्षिणं दोर्नेष्टुः सव्यं पोतुर्दक्षिण ऊरुरछावाकस्य सव्य आग्नीध्रस्य दक्षिणो बाहुरात्रेयस्य सव्यः सदस्यस्य सदं चानू
केगृहपतेर्दक्षिणौ पादौ गृहपतेर्व्रतप्रदस्य सव्यौ पादौ गृहपतेर्भार्यायै व्रतपदस्यौष्ठ एनयोः साधारण्या भवति तं गृहपतिरेव प्रशिष्या उरूघनी पत्नीभ्यो हरेति तां
ब्राह्मणाय दद्यात्स्कंध्याश्च मणिकास्तिस्रश्च कीकसा ग्रावस्तुते तिस्रश्च वैकर्तकसौ अर्धं च वैकर्तस्योन्नेतुरर्धं चैव वैकर्तस्य क्लोमा च शमितुस्तद्ब्राह्मणाय दद्याद्यद्य
ब्राह्मणः स्याच्छिरः सुब्रह्मण्यायै यः श्वः सुत्यां प्राह तस्याजिनमिडा सर्वेषां होतुर्वा ता वा एताः षट्त्रिंशतमेकपदा यज्ञं वहंति षट्त्रिंशदक्षरा वै बृहती बार्हताः स्व
र्गाल्लोकाः स्त्र्यापापु वैरनंत्त्वगेषु लोके पुवतितिषितो वसिसए षः वसु ग्यः पशुर्य एनमेवं विभजंतेऽस्य येतोन्यथातिघ्यासेलुगा वा पापकृतो वा यस्तु विमथ्नीरंस्ता दृष्
संतापरतोपशोर्विभागं श्रौतऋषिर्देवभागो विदांचकार तामुहाप्राच्येवास्माल्लोकादुच्चक्राम तामुह गिरिजायबाभ्रव्यायामनुष्यः प्रोवाच ततो हैनामेतदर्वाक् मनुष्या अधीयंते ॥ शिव २०

त्रिप्रवरं वा भार्गवदैवोदासबाध्र्यश्वेति ४

सर्वे समानगोत्राः स्युरिति गारथ्यसाचि कथं ह्यावीम्यत्कानि भवेयुः कथं प्रयाजा उत्थियापेना नागोत्राः स्युरिति शौनकस्तेचाणत्यापिल्वा गृहपति गोत्रान्वया विशेषास्तस्य रा
ह्मिन्नुरा ह्मि सर्वेषां प्रवरास्त्वावर्तरन्नावापघर्मेतीक्र्य अमदग्न्यानात्मानस्तेषां नार्षेयो भार्गवच्यावनाप्नवानौर्व जामदग्न्येत्यथहैकजामदग्न्यानां भार्गवच्यावनाप्नवानेत्यार्ष्टिषे
णानां भार्गवच्यावनाप्नवानार्ष्टिषेणानूपेति विदानां भार्गवच्यावनाप्नवानौर्व वैदेति यस्कवीधोलमौनमौक शार्कराक्षिसार्ष्टिसावर्णिशालंकायनजैमिनिदैवंत्यायनानां भार्ग
ववैतहव्यसावेतसेति श्येतानां भार्गवचैन्यपार्थेति मित्रयुवां वाध्र्यश्वेति शुनकानां गार्त्समदेति त्रिप्रवरं वा भार्गवशौनहोत्रगार्त्समदेति १० गोतमानामांगिरसायास्यगौत
मेत्युचथ्यानामांगिरसौचथ्यगौतमेति रहूगणानामांगिरसराहूगण्यगौतमेति सोमराजकीनामांगिरससामराज्यगौतमेति वामदेवानामांगिरसवामदेव्यगौतमेति बृह
दुक्थानामांगिरसबार्हदुक्थ्यगौतमेति पृषदश्वानामांगिरसपार्षदश्ववैरूपेत्यष्टादंष्ट्रं हैके ब्रुवते नीत्यांगिरसमष्टादंष्ट्रपार्षदश्ववैरूपेति ऋक्षाणामांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजे
वांदनमातवचसेति कक्षीवतामांगिरसौचथ्यगौतमौशिजकाक्षीवतेति दीर्घतमसामांगिरसौचथ्यदैर्घतमसेति भरद्वाजाग्निवेश्यानामांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजेति ११
मुद्गलानामांगिरसभार्म्यश्वमौद्गल्येति तार्क्ष्यमिहैके ब्रुवते नीत्यांगिरसतार्क्ष्यभार्म्यश्वमौद्गल्येति विष्णुवृद्धानामांगिरसपौरुकुत्स्यत्रासदस्यवेति गर्गाणामांगिरसबार्हस्प
त्यभारद्वाजगार्ग्यशैन्येत्यांगिरसशैन्यगार्ग्येति वा हरितकुत्सपिंगशंखदर्भभैमगवानामांगिरसांबरीषयौवनाश्वेति मांधातारं हैके ब्रुवते नीत्यांगिरसमांधात्रांबरीषयौवना
श्वेति संकृतिपूतिमाषतंडिशंबुशैवगवानामांगिरसगौरिवीतिसांकृत्येति शाक्त्या वा मूलेशाक्त्यगौरिवीतिसांकृत्येति १२ कण्वानामांगिरसाजमीढकाण्वेति घोरमु
हैके ब्रुवते नरकण्वाजमीढमांगिरसघोरकाण्वेति कपीनामांगिरसामहीयवौरुक्षयसेत्यस्य पथ्य एते द्विप्रवरा नाम्यबेत्नक्षौ श्रौशिरयों भरद्वाजाः शुंगाः कैतनाः शैशिरयास्तेषा
मुभयतः प्रवृत्तानैकमिनोंतोदानि नरतोऽद्वावेतरतस्त्रीणि तरतोन ह्येवं तु पाश्च गोत्रिपंचानामतिप्रवरणमांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजकात्याक्षीलेति १३ अत्रीणा

नैध्रुवेति रेभाणां काश्यपावत्सार ५

कालव २

श्रौ·सूत्रउ १२ मात्रेयासैनानसश्यावाश्वेतिगविष्ठिरावामात्रेयगाविष्ठिरपौर्वातिथेतित्रिषि किंनगालववमनुतंकुंतुंशिकानांवैश्वामित्रदेवरातोद्दलेतिश्रोमतकामकायनानांवैश्वमित्रेद
वश्रवसदेवतरसेतिधनंजयानांवैश्वामित्रमाधुछंदसधानंजय्येत्यष्टकानां वैश्वामित्रमाधुछंदसाष्टकेतिरोहिणानांवैश्वामित्रमाधुछंदसरौहिणेत्यष्टकानांवैश्वामित्रमाधुछं
दसाष्टकेतिपूरणवारिधापयंतानां वैश्वामित्रदेवरातपौरणेतिकतानांवैश्वामित्रकात्यात्कीलेत्यघमर्षणानांवैश्वामित्राघमर्षणकौशिकेतिरेणूनांवैश्वामित्रगाथिनरैणवे
तिवेणूनांवैश्वामित्रगाथिनवैणवेतिशालंकायनशालाक्षलोहितजह्नूनांवैश्वामित्रशालंकायनकौशिकेतिकश्यपानांकाश्यपावत्सारासितेतिनिध्रुवाणांका
श्यपावत्सारनैध्रुवेतिशांडिलानांशांडिलासितदेवलेतिकाश्यपासितदेवलेतिवा १४ भृगूणांनविवाहोसितवतुर्णामादितो मिथः श्येतादयस्तुयस्तेषांविवाहोमिथ
इष्यते येषांतावेगौतमादीनांविवाहोनेष्यतेमिथः दीर्घतमाओचथ्यःकक्षीवांश्चैवगौतमाः भरद्वाजाग्निवेश्यश्च शुंगाःशैशिरयःकृताः एतेसमानगोत्रास्युर्गर्गानेकेवदं
तिवै पृषदश्वामुद्गलाविष्णुवृद्धाःकण्वागस्त्याहरितःसंकृतिःकपिः यस्कश्चैषांमिथइष्टोविवाहःसर्वैरन्यैर्जामदग्न्यादिभिश्च यावत्समानगोत्रास्युर्विश्वामित्रानुवर्तते तावद्वसि
त्रि श्वामित्रश्च कश्यपश्चपृथक्पृथक् द्व्यार्षेयाणांत्र्यार्षेयसंनिपातेऽविवाहः त्र्यार्षेयाणांपंचार्षेयसंनिपातेविवाहः विश्वामित्रोजमदग्निर्भरद्वाजोथगौतमः अत्रिर्वसिष्ठःक
नेसतत ऋषय श्यपइत्येतेसप्तर्षयः त्रावत्समानगोत्रत्वमन्यत्रभृग्वंगिरसोगणादित्यसमानप्रवरैर्विवाहः १५ वासिष्ठेतिवसिष्ठानांयन्यउपमन्युपराशरकुंडिनश्चउपमन्यूनांवासिष्ठा
भरद्वस्विंद्रप्रमदेतिपराशराणांवासिष्ठशाक्त्यपाराशर्येतिकुंडिनानांवासिष्ठमैत्रावरुणकौंडिन्येत्यगस्तीनामागस्त्यदार्ढच्युतेध्मवाहेतिसोमवाहोवोत्तमआगस्त्यदार्ढच्युत
सोमवाहेतिपुरोहितप्रवरोराज्ञोमप्ययदिसाहंवृणीरन् मानवेलपौरूरवसेतीतिसत्राविणान्यदक्षिणानितेषामंतेऽयातिदोमः दृष्ट्यशमनीयःसहस्रोदक्षिणोन्योवाश
ज्ञातदक्षिणारक्षिणावनाएषास्निशमयरन्निति विज्ञायतेसंस्थवहोतुःप्रकृतिभावेप्रकृतिभावेनमोब्रह्मणेनमोब्रह्मणेनमआचार्येभ्योनमआचार्येभ्योनमश्शौनकायन शिव २२
-सप्तानामृषीणामगस्त्याष्टमानांयदपत्यंतद्गोत्रमित्याचक्षते। एकएव ऋषिर्यावत्प्रवरेष्वनुवर्तते ४

मश्शौनकाय १६ इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रेद्वादशोध्यायःसमाप्तिमगमत् ॥ छ ॥ श्रीशके १६५५ प्रमादिसंवत्सरे कार्तिकदर्शभृगुवारदिनिविश्वनाथेनलिखि
तमिदं श्रीभवानीकांतपादाऽब्[illegible]समर्पितं श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः

पत्रं २२

॥ छ इदं पुस्तकं [redacted] विश्वंनाथस्या॥मं छ ॥